

UJKELET

ESTERDOLTIKAI LAP

Ara 5 lej

Szombat, 1937. február 13.

5697. EV. XX. EVI
ADAR 2. 36. SZAM

Közzététel
Közzététel
No. 224713/229.
19. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
levelek díjazás szerint. Az „UJ
KELET“ az erdélyi és bánorsági val-
óság egyetlen politikai napilapja.
Cikkjeinek utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Spanyolország és a szejfárd zsidók

J. Garcia-Oliver, a valenciai spanyol kormány igazságügyminisztere kijelentette, hogy a köztársasági Spanyolország külföldiek számára is lehetővé akarja tenni a spanyol állampolgárság megszerzését. És itt elsősorban a szejfárd zsidókra gondol.

Spanyolországban — mondotta az igazságügyminiszter — 20 millió ember számára van még hely; csak a szükséges földet és munkalehetőségeket kell megteremtetni.

A szejfárd zsidók nem felejtették meg el Spanyolországot. Nagy részük mind a mai napig megőrizte spanyol hagyományait. Annak a Spanyolországnak a tradícióit, amelyből nemcsak kiküszöböltek, hanem amelynek első építői is voltak.

E Spanyolország rombolásától visszhangzik ma az egész világ és a rombolás és pusztítás csatazajában, fegyverroportok és bombarobbanások közepette jelenti ki a köztársasági kormány igazságügyminisztere, hogy visszahívja a hajdan elűzött szejfárd zsidókat.

Mert hát most már lesz hely számukra a nagy félszigeten és ha lesz föld és lesz munkalehetőség — megismételhetik őseik művét, akik a régi Spanyolország felépítésében segítettek.

Mindenesetre más ez a hívás, mint a középkori Spanyolország invitálása. Az ötszáz éves kiűzetés óta várt elégtételt azonban mélységesen elsőtétíti a romboló és pusztító lavina, amely a spanyol földre szakadt és amelynek fergetegéből halszik ki az ígéret a szejfárd zsidók rehabilitálására...

A megszünt parlamenti iniciativa

Hogy mi a különbség az írott szó és a gyakorlati valóság között, azt semmisen illesztirálja jobban, mint parlamenti rendszerünk.

Papíron gyönyörű a parlamentaris szisztéma nálunk. A kormány köteles a törvényjavaslatoknál megkonzultálni a kamarát és a szenátust és a törvényhozó testületeknek szuverén joga van a javaslatokat elfogadni, vagy elvetni, sőt joga van a kormánynak bizalmatlanságot szavazni, vagy akár a kormányt meg is buktni.

Papíron. Valójában az a helyzet, hogy nem volt még törvényjavaslat, amelyet a többség hangtalanul meg nem szavazott volna és soha még többség arra nem gondolt, hogy szembeszálljon a kormánnyal.

Joga van például a parlamentnek arra is, hogy saját iniciatívájából terjesszen elő törvényjavaslatokat.

Azaz jobban mondva joga volt erre.

Mert a miniszterelnök most arra utasította a kamarát és a szenátus elnökeit, hogy ezután ne vegyék többé figyelembe a parlamenti iniciatívából befutó törvényjavaslatokat, csak abban az esetben, ha az ilyen javaslaton rajta van a miniszterelnök előzetes ellenjegyzése.

Sok vizet eddig sem zavartak a parlamenti kezdeményezésből benyújtott törvényjavaslatok...

Sőt, többnyire úgy történt, hogy a kormány, ha tető alá akart hozni egy olyan javaslatot, amely keletlenül volt a számára, gondoskodott arról, hogy parlamenti iniciatívából nyújtsák be a tervezetet és a „közvélemény nyomásának engedve“ legyen kénytelen megszavazni a törvényt.

Egyszer-egyszer ugyilatszák mégis a parlament elé került olyan javaslat, amely nem volt inyére a kormánynak. Ezt a lehetőséget akarja kiküszöbölni a miniszterelnök intézkedése.

A parlamenti iniciativa megszünt és a parlamentet maholnap már semmisen külföldiekkel meg az uralkon lévő párt politikai klubjától.

Ribbentropp két órán át ismertette lord Halifaxal Németország új külpolitikai irányelveit

Hoare az angol fegyverkezési programról. Amerikától nem kap kölcsönt Németország

London, február 12. Ribbentropp tegnap 2 órán át tárgyalta lord Halifax-szal, akivel közölte Németország új külpolitikai irányelveit.

Egyidejű londoni jelentés szerint Sir Sinclair, a liberális párt parlamenti csoportjának elnöke tegnap Walesben, Pinty helyiségben beszédet mondott. Sinclair azt a meggyőződését fejezte ki, hogy Németországnak joga van rá, hogy visszakapja gyarmatait. Ez megnyitná az utat a tárgyalásokra, amik tartós békére vezetnének. Azonban Németországnak a gyarmatok fejében minden nemzetközi viszállyát egy harmadik nemzet elé kell terjesztenie és minden nemzetnek, beleértve a Szovjetuniót is, ugyanazt a jogegyenlőséget kell biztosítania, amit ő kér a maga számára. Végül Németország gyarmatai benszüllöttjeinek olyan jogokat kell biztosítania, ami-

ket az összes mandatárius államok garantálnak.

Sir Samuel Hoare tegnap este a birminghami konzervatív klubban igazolni kívánta a kormány fegyverkezési politikáját. Azt akarjuk — mondotta — hogy erőfeszítéseink arányban legyenek felelősségünkkel, aminek célja: béke. — Az angol nép el van határozva, hogy elviseli, ezt a terhet. A fegyverkezés milliárdokba fog kerülni, de tudni fogunk pénzt szerezni, mint ahogy máskor is tudunk a veszély óráiban.

Londoni hivatalos körökben cáfolják egyes angol lapok híradását, amely szerint Runciman kereskedelmi miniszter és Sir Otto Niemeyer, az Egyesült Államokban annak lehetőségéről tárgyaltak Hull államtitkárral, hogy kölcsönt adjanak Németországnak.

Súlyos forrongások Közép- és Dél-Amerikában

Mexikóban vallási zavargások törtek ki, Venezuelában a kommunista diákok zavarognak, Hondurasban katonai lázadás ütötte fel felét

Mexikó, február 12. A Veracruz államban lévő Orizaba vidékén kitört vallási jellegű zavargások mind nagyobb méreteket öltenek. A kormányhatóságok bezártak több templomot, amiket a katolikus hívők elfoglaltak. Több, mint 50 ezer katolikus jelent meg a templomok előtt és kikényszerítették azok megnyitását. Megkondgatták a harangokat és a közeledő katonaság elé petárdákat dobtak. A csapatok erre nem mertek behatolni a templomba. A katolikusok küldöttséget menesztettek a tartományi kormányzó elé, aki közölte, hogy a templomok ügye a központi kormánytól függ.

Villa Derro Blanco helyiségben a katolikusok erőszakosan megakadályozták a katonaságot, hogy bezárja az általuk kinyitott templomokat.

Ujabb jelentés szerint a mexikói szövetségi katonaság letartóztatta Valterilla helyiség polgármesterét és három községi tanácsossal és egy rendőrfelügyelővel egyetemben. A letartóztatottak részeg állapotban mehrohanták a város börtönét és megpróbálták onnan kiszabadítani a foglyokat. A börtön előtt harcra került sor, amiben két rendőrt megöltek. A hadseregnek kellett közbelépnie annak megakadályozására, hogy a felháborodott lakosság ne lincselje meg az öt bűnöst.

A mexikói belügyminisztérium közli, hogy egy orizabai rendőrökézetet, akit azal vádolnak, hogy szerdán megölt egy istentiszteleten résztvevő katolikusot, elmozdították állásából. A rendőrökézet közvetlen főnökét szintén elmozdították és mindkettőjüket bíróság elé állítják.

A kolumbiai Bogotából Newyorkba érkezett jelentés szerint a Venezuela felé eső északi határ közelében és Caracasban

súlyos zavargások törtek ki. Az egyetemi hallgatóság eltorlaszolta magát az egyetem épületében és a rendőrséggel harcol. Állítólag számos halottja és sebesültje van a harcnak. A rendőrség az egyetem belsejében fegyvereket talált, mire letartóztatta a kommunista diákszervezet több tagját, ez robbantotta ki a zavargásokat.

London, február 12. Managuaból jelentik, hogy Hondurasban állítólag forradalmi mozgalom tört ki. Mendoza és Almenadarez tábornokokat letartóztatták, több politikussal együtt, akiket azzal vádolnak, hogy kezükbe akarták keríteni a főváros repülőterét. Az Atlanti óceán partvidéken José Davila tábornok megütöközt a kormányerőkkel. A tábornok kénytelen volt a hegyekbe menekülni csapataival.

London, február 12. (Rador.) Venezuela itteni követsége közli, hogy ellentétben azokkal a hírekkel, amelyek szerint Caracasban zendülés tört volna ki, csupán anynyi igaz, hogy február 6-án több kommunistát tartóztattak le, akik a hadsereg kebelében izgattak.

Államosították a német Birodalmi Bankot és a vasutakat

Berlin, február 12. (Rador.) A német kormány szentesítette azt a törvényt, amelynek értelmében a Birodalmi Bank az állam kezelsébe megy át. Ugyancsak ma lép érvénybe az a törvény, amely helyreállítja az állam fennhatóságát a birodalmi vasutak felett. A vasutakat régebben a közlekedésügyi minisztériumhoz csatolták volt, de eddig külön bizottság kezelte.

Osztrák csendélet

Dühöng a testvéri egyetértés az ausztriai, színekben már meg sem határozható diktatura berkeiben. A július 11-i, Németországgal kötött egyezmény erjesztő hatása megrendítette a diktatúrának különben sem tulságosan teherviselőképes oszlopaikat is. Schuschnigg azt hitte, hogy Starhemberg kihajózásával megnyugtatta a háborgó náciengert. Téves volt a föltevés. Evés közben jön meg az étvágy. A „hangsúlyozottan nemzetiek“ ádáz dühvel támadnak mindenkire, aki a náciuralom legális kibontakozásának útjában áll.

A frontális támadást a Harmadik Birodalom indította meg. A békeszózatok ellenére Göring miniszterelnök lapja, az „Esener Zeitung“, Göbbels „Angriff“-ja és Hitler kancellár sajtófőnökökének orgánuma a „Münchener Neueste Nachrichten“ parancsszóra támadást intéztek — egyelőre nem Schuschnigg, de az osztrák náciüldözés ellen. Abból az alkalomból, hogy közel 19 ezer náci amnesztialása után tizenegy, kissé hangosabb illegális náci letartóztattak.

A csodálatos véletlen folytán ugyanezenben a napokban a hangsúlyozottan nemzetiek — tehát náci — képviselője a kormányban, Glaise Horsteanu miniszter megtámadta a keresztény szocialisták bálványát, a régi osztrák-magyar hadsereg összetételét és a legitimizmust.

Dankl vezérezredes dühösen visszavág, megcáfolja Glaise Horsteanu miniszter vádját és arra hivatkozik, hogy neki a fronton volt alkalma meggyőződni arról, hogy a német és magyar csapatokon kívül a többi nemzetiségek csapatai is hősiesszen harcoltak. Ezzel szemben a miniszter ur csak a jölfutott és kényelmes hadileveltár ablakán keresztül figyelhette a fronton dúló harcokat.

Igy még nem irtak a diktatura miniszteréről! De Dankl vezérezredes megengedheti ezt magának. Ő a még hatalmas legitimisták vezére.

A keresztény szocialisták vidéki hadosztályai is ellentámadásba indultak. A „Linzer Volksblatt“ és a stájerországi keresztény szocialista lapok hangos fegyvercsörtéssel támadnak a kormányba is befurakodott náci ellen. Fölvetik a kérdést: mi csoda állapotok uralkodnak Ausztriában, ha a tekintély kormányja betilt náci szervezeteket, viszont a szövetségi bíróság, a legmagasabb közigazgatási bíróság a náci egyesület működését engedélyezi. Jellemző a náci szervezkedés erejére, hogy a bíróság ítéletét követő 24 óra után már 800 községben, két héttel később 1300 községben működik a náci engedélyezett helyicsoportha.

Tudni kell, hogy a szövetségi bíróság tagjait már a diktatura kormánya nevezte ki. Itélőképességére jellemző, hogy a bíróságnak minden egyes tagja náci párti.

A náci vidéki sajtója, az „Innsbrucker Nachrichten“ és a „Salzburger Volksblatt“ tal az élén ugy adja vissza a kölcsönt, hogy rámutat a legitimisták nagyarányú országos szervezkedésére. Megalakították a legitimisták nagytanácsát, amelynek elnöke herceg Hohenberg Miksa. Vezetőségében résztvesz Dankl vezérezredes és a hirhedt legitimista vezér, dr. Wiesner. A legitimisták különböző szervezetei: a herceg Lichtenstein János vezetése alatt álló Reichsbund der Oesterreicher és az Eiserner Ring nevű szervezet az egész országban minden községben csoportokat szervez. „Ezekben a legitimista csoportokban folyik a kommuniszták illegális munkája“ — írja szellemesen a „Salzburger Volksblatt“ — „és ezek a csoportok főfészkei a zsidó agitációnak“.

A náci hazug agitációs szertáranak

VILÁG TUKRE

Bucuresti és Transzilvánia között mindennemű

Szállítást,

(vonaton és autokamionon), küldemények kézbesítését pontosan, gyorsan és jutányos áron vállalja és elintézi a

Colet-Express

Intreprindere de Expediție si Transport Bucuresti, Str. Selari 7. Telefon: 4-80-93.

egyik legfontosabb kelléke, hogy mindenkit — akár konzervatív, akár keresztény-szociális, akár legitimista, vagy szociáldemokrata — lekommunistáznak, ha az illető a náci-barbárizmus ellen fordul. Most megkapták díjmentesen az osztrák legitimisták is ezt a diszjelzést.

A testvéri denúciálásra közvetve válaszol a „Reichspost“. Sorozatos cikkekben leleplezi a Heimwehr náci vezetés alatt álló játékkaszinó-részvénytársaság botrányos korrupcióját. Az egyik kiváló igazgató, Konrad Fehring, a náci és a Heimwehrek bőkezű támogatója, havi 21 ezer silling fizetést vág zsebre és 150 ezer sillingre menő adóját is a társaság fedezi. A másik Heimwehr-igazgató, Hans Schillinger „csak“ havi 10 ezer silling jövedelemmel rendelkezik. Adóját szintén a társaság fedezi.

Vér és öngyilkosság borítja el a játékkaszinótól vezető utat és ebben a vérben tenyésztődik ki a diktatura legvirágosabb korrupciója.

A náci lapok feleletül rámutatnak arra, hogy a játékkaszinóval kapcsolatos korrupcióellenes hadjáratot a szinfalak mögött Kolmann volt miniszter és ezidőszerinti badeni polgármester irányítja. Burkoltan azzal fenyegetőznek, hogy még lesz alkalmuk Kolmann ur körül hullámzó keresztényszociális „financiális“ dolgokról a leplet lerántani.

A diktatura kormánya ingadozik Schuschnigg kancellár állítólag beteg és fáradt. A kancellári állásra a legutóbb Berlinben járt Guido Schmidt külügyi államtitkár pályázik. Fiatal kora ellenére Berlin jelöltje a diszes állásra. Göring jóérzéssel kegyeibe fogadta. Guido Schmidt államtitkárt Glaise Horstenau és egy szomszédos államban működő nagybefolyású követ támogatja. Hogy a mindinkább erősödő és a guruló márkával és berlini befolyással támogatott náciirányzat győzni fog-e, kiveri-e a nyeregből a keresztényszociálisokat és azt követően a még ingadozó Schuschniggot, hogy meg tudják-e fojtani a legitimista mozgalmat: ezeket a kérdéseket az általános európai helyzet alakulása dönti el.

Majrovits Méir Jehuda

„Hazatérés“

Regény

Önök nincs ideje hosszas elméleti tanulmányokra, de ezen lebilincselő, érdekesítő regény olvasása közben megismerheti a zsidóság lelki és fizikai gátlóját, az asszimiláció hiu ábrándját, a próféták szociális etikáját, a chaszidizmus szellemét s az egész zsidó problematikát.

Ara: füzve 70 lej, egészvázsonkötésben 150 lej. Megrendelhető az összeg és 10 lej portó előzetes beküldése ellenében az

Uj Kelet
könyvosztályában

Afrika éket vert Anglia és Németország közé...

A német-angol kapcsolatok megromlása a gyarmati kérdés miatt

Joachim von Ribbentrop, a német birodalom londoni nagykövete közel kéthónapos távollét után visszaérkezett Londonba és bizonyára ő tudja legjobban, hogy kinevezése óta helyzete mennyire megváltozott. Hitler külpolitikai tanácsadóját az angol politikai körök eredetileg szívesen fogadták. Az ő javára írták, hogy a szeptemberi pártkongresszus után, amikor Hitler először jelentette be hivatalos formában Németország gyarmati igényeit, a beharangozott nagy gyarmati offenzíva elmaradt, London szerint Ribbentrop volt az, aki Hitlert türelmele ösztökélte, fontosabbnak tartván Anglia barátságát, mint a bizonytalan kimenetelű és beláthatatlanul hosszadalmas kolóniális tevek erőszakolását.

Ez a türelem most ugylátszik véget ért. Hitler beszéde a birodalmi gyűlésen most sokkal élesebb formában vetette fel a gyarmati problémát, sőt már azt sem titkolja el, hogy a német aspirációk mindenekelőtt a brit birodalom érdekéhez tartozó területeket érintik. Ribbentrop pedig a gyarmati követelések jegyében jött vissza állomáshelyére akkor, amikor már nyíltan beszéltek, hogy londoni posztját más fontos ügyekkel cseréli fel. Az angolok most már teljes mértékben számolnak azzal, hogy a teljes gőzzel megindított gyarmati offenzívát Ribbentrop Londonban a diplomácia eszközeivel fogja továbbfejleszteni.

Ribbentrop négy hibája

Már ez önmagában elég volna ahhoz, hogy különösen konzervatív körök gyanakodva és bizalmatlanul nézzenek Ribbentrop további tevékenysége elé. De emellett a német nagykövet rövid londoni küldetése idején már négy oly lépést tett, amelyet az angolok legalább is súlyos hibának tartanak. Először is megérkezése után — még mielőtt átnyújtotta volna megbízólevelét a királynak — már a pályaudvaron feltűnő és az angol kormány számára kellemetlen nyilatkozatokat tett az újságírók előtt. Pár héttel később egy banketten mondott beszédét, melynek határozott állásfoglalása ugy hatott, mintha egy külföldi diplomata kitanítaná az angol kormányt kötelességei felől.

Még nagyobb elkedvetlenedést keltett, amikor meglepetészerűen elhagyta londoni állomáshelyét és Berlinbe repült, ahol az erre elsősorban illetékes külügyminiszter helyett aláírta a német-japán szerződést, mely oly merev ellentétben áll a brit kormány felfogásával. Erre az aláírásra mindenki más hivatottabb lett volna, — vélekedtek az angolok — mint Németország a st-jamesi udvarnál akkreditált nagykövete. Jelentékelenebb a negyedik „hiba“, viszont annál több szó esett róla a parlamentben, a német nagykövetség házában fejedelmi pompájú átépítéséhez von Ribbentrop százhusz német munkást hozatott Londonba.

Igy egész sereg hangulati tényező tornyosul Ribbentrop londoni missziója elé.

Anglia nem enged

Még mielőtt az a hivatalos válasz elhangzana, az angol közvélemény szokatlan nyugtalansága, idegessége és szervezkedése máris mutatja, hogy a gyarmati kérdés, mely Nagy-Britanniát minden keleti paktumnál és középeurópai átcsoportosulással közvetlenül érinti, a világpolitika tengelyébe került. A gyarmati viszonyok újárendezése a versaillesi békeszerződés paragrafusai közül az egyetlen, melyhez Anglia körömszakadtáig ragaszkodott. A konzervatív párt nyár végi nagygyűlésén, mint ismeretes, óriási többséggel határozatot fogadott el, mely a kormányt minden koncesszió megtagadására szólítja fel. A baloldal bár elutasítja a brit gyarmatbirodalom szervezetében megnyilvánuló imperializmust, de a gyarmati kérdés megoldását nem úgy képzei el, hogy a brit imperializmust a német imperializmus váltja fel.

Az első sikert a további aspirációk követnék, Tanganyika megszerzése csak az első lépést jelentené a brit Kenya-gyarmat megszerzése felé. Német-Délnyugat-Afrika birtoklása hivatott építene Németország számára a gazdag délafrikai dominium felé. Ezek a túlzott és valószínűleg mesterségesen szított aggodalmak azonban ma igazán nem aktuálisak. Hitler csak az egykori német kolóniákat követeli vissza, melyek ma hat állam között megosztott mandátumok. A mandátum gyakorlásáról a „gyám-államok“ évről-évre jelentést tesznek a Népszövetség

ellenőrző bizottságának, a „Permanent Mandates Commission“-nak. Végül fokon pedig a Népszövetség Tanácsa hivatott annak megítélésére, hogy a mandátummal megbízott államok megfelelnek-e kötelességüknek.

Mitől tart Anglia

Az angolok azzal érvelnek, hogy Németország számára ezek a területek sohasem voltak fontosak, úgyhogy a mostani aspirációk nem a népfőlölség elhelyezését, sem pedig gazdasági érdekeket szolgálnak hanem csak katonai célokat. Ha az egész háború előtti Németországból összesen huszonöt ezer ember helyezkedett el a gyarmatokban és a kolóniákból való import a külkereskedelmi fogsalom 0.6 százalékát, a gyarmatokba való export pedig 0.5 százalékot tett, nehezen hihető el, hogy a területek visszanyerése megoldaná Németország súlyos problémáit. Különben is, ha Németország csak gazdasági előnyökre áhítozik, Nagy-Britannia kész a német nyersanyagbeszerzést megkönyvítő egyezményekre, de a Harmadik Birodalom még a nyersanyag igazságosabb elosztását célzó nemzetközi konferencián sem hajlandó résztvenni. Miután adatszűrielt bizonyítható, hogy még összes volt gyarmatai visszanyerése révén sem javulna Németország gazdaság helyzete, — az angolok biztosra veszik, hogy minden engedmény csak növelné Németország éhségét új hódítások után.

Bár feltételezhető, hogy érzékenyebb lelkek a benszüllöttek sorsával is törődnek, az ilyen humanitárius szempontok eltörpülnek a nagy birodalompolitikai érdekek mellett. Megható öszinteséggel árulja el a Daily Express páratlanul éleshangú cikke, amikor az egyik mondatban nyíltan beismeri, hogy Németországtól stratégiai okokból vették el gyarmatait, pár bekezdéssel később azonban patétikusan ekképpen kiált fel: „Ha mi most kiszolgáltatnók a német uralomnak a gondjainkra bízott népeket, megismétlődne az a világtörténelmi szégyen, melyet akkor követtek Róma szabad polgárai, amikor feladták polgári kötelességeiket és önként hajtották fejüket a zsarnok Cézárak pallosa alá.“

Három teljesíthetetlen feltétel

Az ilyen drámai hangok most napirenden vannak az angol sajtóban és alig szordinasabbak a képviselők, amikor a parlamentben újból és újból felvetik a gyarmati kérdést és nyílt kiállásra akarják kény-

Járványos időben is

NYUGODTAN MEGYEK HAZA

SÁPUN BESZŰRÉKENT
SENLASLO
FERTŐTLENÍTŐ TOALETTSZAPPANT.
Mégvéd a veszedelmes influenza ellen.

mert rendszeresen használom a kellemesen illatosított SENLASLO (Szt. László) fertőtlenítő toalett-szappant. Megvéd a veszedelmes influenza ellen.

szíriteni a kormányt. Baldwin és Eden azonban nem akarják durván becsapni az ajtót a németek előtt. A népszövetségi paktum sok mindenre gondolt, de a gyarmatok visszadásának lehetőségéről véletlenül vagy inkább szándékosan megfeledkezett és így e lehetőség tetszés szerint értelmezhető. Az angol kormány egyelőre csak három feltételt szab. A mandátumos területek lakosságának hajlandóságát a Németországhoz való csatlakozásra (és pedig félérek és benszüllöttek egyaránt megkérdőjelezendők), az angol parlament és a dominiumi parlamentek hozzájárulását és a Népszövetség egyhangú határozatát, mely feloldja vagy áruházza a mandátumot. Miután a három feltétel egyaránt teljesíthetetlen és minden ezirányú akció már az első lépésnél megbukna, a gyarmati kérdésben minden közlekedés lehetetlennek látszik Anglia és Németország között.

Milliók tőkével

betársulnék komoly vállalatba. Ajánlatokat „Közreműködés“ jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Oradea, kérek.

Rádiótorpedó és siklóbomba

London beborítása dróthálóval légitámadások ellenében

London, február 12. Az alsóház szerdai ülésén kérdést intéztek Sir Samuel Hoare haditengerészeti miniszterhez, van-e tudomása az angol kormánynak a modern haditechnika legújabb találmányáról, a rádióval irányítható torpedóról és siklóbombáról. A siklóbombát, amelyet szakkörökben függőbombának is neveznek, repülőgépekről dobják le s a bomba rádióirányításra változtathatja irányát a levegőben. Sir Samuel Hoare azt válaszolta, hogy a rádió útján irányított torpedóval már Angliában is végeztek kísérleteket. A rádiótorpedót Amerikában találták ki és már rendszerezítették is az amerikai flottánál. Az angol tengermegyei hivatal teljesen tisztában van az effajta torpedók alkalmazásának lehetőségével s tudja, hogy ezek a lehetőségek meglehetősen korlátozottak. A sikló, illetve függőbombára Sir Samuel Hoare kijelentette, hogy erről a találmányról az angol repülésügyi minisztériumnak nincs tudomása, tehát nem is nyilatkozhat róla.

A továbbiakban egy másik képviselő azt kérdezte: fennállnak-e még azok a tervek, hogy London városát az ellenséges légitámadások elhárítása céljából dróthálóval borítsák be, amelyet léggömbök emelnek a magasba. Ez a drótháló óriási kiterjedésű acélsodronyhálózat, amelyet a léggömbök segítségével egy kormányoznak, hogy a háló felfogja az ellenséges repülőgépeket és harc képtelenné teszi őket. Sir Philip

Sassoon repülésügyi államtitkár azt válaszolta, hogy ezek a tervek továbbra is fenn állanak és hogy az acélháló lerögzítéséhez szükséges különleges szerkezetű léggömbök gyártása már folyamatban van.

— Pop Valer értekezletre hívta össze az iparügyi felügyelőket a nemzeti munka védelme ügyében. Bucurestiből jelentik: A vidéki iparügyi felügyelőket Pop Valer miniszter értekezletre hívja össze, amelyen utasításokat fog adni a román munka védelméről szóló törvény szigorubb alkalmazására érdekében.

Sua Insurance Office Ltd

OF LONDON

FONDATA 1710

FONDATA 1710

Kartelen kívül! Díjmentes felvilágosítás-sal a

„Transglobus“-nál

levő képviset szolgál. Reg. Ferdinand 5. Tel.: 1068.

„Amerika hangja a lengyelországi zsidók jogaiért”

Az amerikai zsidó kongresszus és 124 amerikai államférfi állásfoglalása a lengyel zsidók elnyomatása ellen

A lengyel miniszterelnök válasza az amerikai megmozdulásra

Newyork, február 12. Az amerikai zsidó kongresszus nagyszabású manifesztációt rendezett a lengyel zsidók politikai jogainak és gazdasági pozícióinak megvédése érdekében. A Jewish Congress konferenciára hívta egybe az amerikai zsidóság képviselőit, a lengyelországi zsidóság helyzetével szemben való állásfoglalás céljából. A konferencia, amelyen 1500 delegátus vett részt elhatározta, hogy jegyzéket intéz a lengyel kormányhoz, amely három panaszt foglal magában. Az első a békeszerződésekben biztosított kisebbségi jogok megsértéséről szól, a második az azal vádolja a lengyel kormányt, hogy közvetve és közvetlenül támogatja a zsidók ellen irányuló gazdasági diszkriminációt és erőszakosságokat, míg a harmadik panasz a zsidókérdeknél a zsidók kilakoltatásával való megoldása ellen irányul.

A nyilatkozat elismeri, hogy a lengyel kormányban nehézségekkel kell megküzdnie, egyidejűleg azonban visszautasítja azt az állítást, hogy a zsidók idegen, vagy „fölszemes” elemek Lengyelország lakosságának. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a lengyelországi zsidókérdeknél megoldása csak Lengyelország határain belül lehetséges.

Az amerikai zsidó-kongresszus nyilatkozata elismeréssel regisztrálja azt a tényt, hogy a lengyel kormány elveti az ugynevezett gettó-padoknak a bevezetését az egyetemeken. Végül felszólítja a kormányt, hogy azonnali intézkedéseket tegyen a zsidók jogegyenlőségének helyreállítására. Lengyelország lakosságához azzal a kéressel fordul a nyilatkozat, hogy akadályozza meg a gyűlöletes áramlatokat, melyek a zsidóság ellen irányulnak.

Az összes szabadságszerető amerikaiak — mondja befejezésül a nyilatkozat — csatlakoznak ehhez az akcióhoz, olyan lépések elkerülése céljából, amelyek nemzeti tisztelenséghez vezetnének.

A konferenciához tizenegy amerikai állam kormányzója, 23 szenátor és 90 képviselő intézett átiratot, amelyben a lengyelországi zsidók iránti együttérzésüknek adnak kifejezést és elítélik azt a bánásmódot, amelyben a lengyel zsidókat részesítik. Amint az értekezlet egyik szónoka mondotta, ezek a nyilatkozatok: „Amerika hangja a lengyelországi zsidókért”.

Stephen Wise gyűjtő beszéde A konferencián dr. Stephen Wise, az amerikai zsidó kongresszus díszelnöke és dr. Margoshes, a Der Tog című nagy jiddis napilap főszerkesztője, tartottak gyűjtő beszédeket. Különösen a lengyel újságírószövetség nyílt levelére reflektáltak, amelyben a szövetség „hisztériának” minősíti a lengyel zsidók kezelése és helyzete ellen emelt panaszokat.

Dr. Stephen Wise beszédében Jabotinsky Vladimir és Beck lengyel külügyminiszter tárgyalásaival is foglalkozott és súlyos szavakkal bélyegezte meg a Jabotinsky által lanszírozott kivándorlási terveket. Ami pedig a lengyel újságírószövetség levelében közölt fenyegetéseket illeti — mondotta Stephen Wise — kijelentjük, hogy az ilyen fenyegetések nem fognak bennünket megfélemlíteni.

A zsidók nem Lengyelország ellen folytatnak kampányt, hanem csak az igazságot mondják meg Lengyelországról.

Beck lengyel külügyminiszternek a Newyork Times-ban megjelent nyilatkozatáról szólva, dr. Wise megállapította, hogy Beck órnagy igen humánus a Newyork Times-ban és egészen más, mint amilyen a sejm-ben. Ha a külügyminiszter a sejm-ben mondotta volna azt, amit a Newyork Times-nak mondott, akkor ezt a konferenciát sohasem hívták volna össze.

A lengyel külügyminiszter válasza az amerikai kongresszusnak Az amerikai zsidóság és a nemzsidó amerikai közvélemény ilyenszerű megmozdulása a lengyel zsidók érdekében Lengyelország politikai körében is éreztette hatását. A lengyel szenátus legutóbbi ülésén több felszólalás hangzott el, amelyben a liberális szellemű szenátorok figyelmeztetik a kormányt az

egyre elfajuló antiszemita kilengések amerikai visszhangjára.

A szenátus ülésén dr. Slavoj Sladkowski tábornok, miniszterelnök maga is szükségessé tartotta, hogy reflektáljon az elhangzott beszédekre. A miniszterelnök nyilatkozata azonban nem a szenátoroknak szólott elsősorban, hanem válaszul volt az amerikai zsidó kongresszus és az amerikai kormányok és parlamentek állásfoglalására.

A miniszterelnök előbb rámutatott arra, milyen intézkedéseket fogantatott a kormány a nemzeti demokrácia diákjaival szemben a legutóbbi varsói egyetemi zavargások alkalmával és hangsúlyozta, hogy a rendőrség teljesítette kötelességét.

A nemzeti demokrácia kalandorok által elkövetett rombolások — mondotta a miniszterelnök — a középkorra emlékeztetnek.

Ezekben a zavargásokban és rombolásokban nemcsak diákok, hanem kétes elemek, kalandorok, munkanélküliek, munkások, középiskolások és foglalkozás nélküliek is résztvettek. Az ilyen kilengések ellen a legnagyobb erővel kell lépjen a kormány. „A kormány biztosítja a rendet és a nyugalmat”.

— Ami a zsidókérdést illeti — folytatta a miniszterelnök — csatlakozom Radziwill szenátor szavaihoz, aki azt mondotta, hogy a kérdés szabályozása a kormány és a társadalom által kell történi. A feladat valóban nem könnyű. E kérdésben a kormány

Táncos kalózkodok!?!?

Antonescu felgyógyult és szombaton elutazik Athénbe

Fényes fogadtatás várja a külügyminisztert Törökországban

Bucuresti, február 12. Antonescu újabb jelentés szerint annyira felépült, hogy ma megjelenhetik a szenátusban és válaszolhat Iorga, Gafencu, valamint Orleanu interpellációira. A külügyminiszter holnap Athénbe utazik, ahol hétfőn kezdetét veszi a Balkán-szövetség tanácsulása, aminek rendkívüli fontosságát tulajdonítanak. Ugyanis ez az első ülése a Balkán-antantnak a jugoszláv-bolgár paktum megkötése óta, amitől a Balkán békéjének még alaposabb konszolidációját várják.

Athénből Antonescu Ankarába utazik a

török kormány meghívására. A török fővárosban fényes fogadtatás vár a külügyminiszterre, amit az a szerep magyaráz meg, amit Antonescu játszott az Alexandrette-kérdésnek a Népszövetség előtt elismítása ügyében. Antonescu utjára Cretianu meghatalmazott miniszter, Victor Bădulescu külügyi államtitkár és Raul Atanasiu sajtófőnök kísérik el. Ma délután egyébként Antonescu kihallgatáson volt az uralkodónál, akinek beszámoló a külpolitikai helyzetről és terveiről.

Egymillió 300 ezer elővezetési parancsot hajtott végre a múlt évben a csendőrség

2221 bűnyűgyet nyomozott ki sikerrel és félmilliónál több jegyzőkönyvet készítettek. Háromezer nyomozókutya „teljesített szolgálatot”

Bucuresti, február 12. Mint minden esztendőben, úgy az idén is részletes kimutatást készítettek az ország csendőrségének tevékenységéről. A kimutatás adatait az alábbiakban közöljük: Összesen 2.284 bűnyűgyben folyt csendőri eljárás és ezek közül 2.221 esetben sikerrel járt a nyomozás, tehát 97,24 százalékát az elkövetett bűnyűgyeknek kinyomozták. Véttség ügyében 45.202 vizsgálat folyt és ezek közül 44.293 esetben eredményesen zárták le az iratokat. E kategóriánál 97,98 százalékos volt az eredmény. A kihágási ügyek száma

másfélszáz ezer volt, míg a különleges törvények megszegése miatt 345.381 esetben készült jegyzőkönyv. Általában az összes csendőri parancsot 20.980 esetben hajtott végre a csendőrség, a teljesített elővezetési parancsok száma pedig 1.347.474. Letartóztatási végzés 305.350 került a csendőrséghez végrehajtás végett. Közigazgatási, vagy pénzügyi hatóságoknak félszáz ezer esetben nyújtott segédkezett a csendőrség.

A közlekedés megrendszabályozásánál is

nagy szerep jut a csendőrközegeknek és az országutak rendjét a legnagyobb erővel óvják meg a csendőrhatalóságok. Ezt bizonyítja, hogy az elmúlt évben 85.140 közlekedési kihágás ügyében készült jegyzőkönyv. Érdekes, hogy az államvasutak újabb mind sürűbben veszi igénybe az áruszállítványok és az utasok biztonságának védelmének a csendőrséget. Ennek megfelelően egy vasuti csendőrszárny létesült, amelynek működése 16 millió lej megtakarítást eredményezett az államvasutak. Ugyanis ennyivel kevesebb kártérítést kellett fizetnie a csendőrség munkájának eredményeképpen. Általában megállapítható, hogy a csendőrszolgálat és ennek megfelelően a vidék biztonsága nagy fejlődést mutat és hogy a vasutakon is nagyobb rend és biztonság uralkodik, amióta a csendőrség bekapcsolódott a biztonság megvédésének munkájába.

A büncselekmények megelőzését célzó csendőri szolgálatot a modern közrendészeti elveknek megfelelően fejlesztették és érdekesebb, hogy mind sürűbben veszik igénybe az idomított rendőrkutyákat, úgy a járőrök elkísérésénél, mint a nyomozás lefolytatásánál.

Általában a csendőrség vezetőségének körében az a meggyőződés, hogy egy jól idomított rendőrkutya két emberrel ér fel, a nyomozásnál pedig a rendőrkutya szinte csatlakozhat, mert tökéletes szimatja felrevezethetlenné teszi. A csendőrfelügyelőség szolgálatában, mint rendes „nyomozó közegeket” 200 rendőrkutyát tartanak nyilván. Ezek a kutyák a különböző szárny parancsnokságoknál és csendőrszolgálatoknál „teljesítenek szolgálatot”. Valamennyi rendőrkutyát az oradeai csendőriszkola kutyaidomító telepe neveli, mielőtt nyomozó szolgálatba lépne. A továbbfejlesztő csendőrtanítók csaknem kivétel nélkül szerepeltek csendőrségben. Vagy farkaskutyát, vagy idomított dobbermant, esetleg juhászkutyát használnak csendőri szolgálatra és mindaddig, amíg az idomító telepre küldhetik, maguk foglalkoznak kutyáik begyakorlásával, ama munkaterv szerint, amelyet a csendőrségi vezérfelügyelőség adott ki. Az ilyen rendőrkutyák száma meghaladja a háromezretet és a kutyák ideiglenes kiképzésére hét ugynevezett előképző tanfolyamot létesítettek.

— Iuca belügyminiszter királyi audiencián. Bucurestiből jelentik: Iuca belügyminiszter ma délután kihallgatáson volt az uralkodónál, akinek jelentést tett az országban és különösen a fővárosban történt legutóbbi eseményekről.

Preservatív a legmegbízhatóbb gyümölcs. Többször kifűntetve aranyéremmel. Legújában az 1937. évi 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

UGODTAN GYEK HAZA

rendszeresen használja a kellemesen illő (László) fertőtlenítő és a veszedelmes en.

Eden azonban az ajtót a paktum sokatok visszavételére vagy inett és így e mezhető. Az három feltételek lakosmetországhoz fűzők és (szedők), az mi parlamenszövetség egy-ja vagy átán a három en és minden enésnél meg minden közlelia és Német-

ével

Ajánlatos Rudolf Rea, kérek.

ba

neben

ár azt vála- abbra is fenn rögzítéséhez etü léggöm- an van.

ívta össze az ti munka vé- elentik: A vi- Valér minisz- melyen utasi- ka védelméről azása érdeké-

Office Ltd

NDATÁ 1710

elvilágosítás-

is"-nál

Ferdinand 5.

SPORT

Ünnepélyes külsőségek között kezd meg működését a satumarei Barkochba tornaszakosztálya

Satumare, február 12. (Az Uj Kelet tud.) Annak a mozgalomnak kapcsán, amely a Makkabi Világszövetség programja alapján a zsidó sportegyesületek átszervezését és a tömegtestnevelés szolgálatába állítását célozza, a satumarei Barkochba is elérkezett ujjelü működésének kezdetéhez.

Az egyesület elnöke, dr. Markovits Aladár munkatársaival karöltve hónapok óta fáradozik azon, hogy a Barkochbát is bekapcsolja a tömegtestnevelés munkájába s ennek révén a zsidó építómunkába. A tornaszakosztály már hetek óta megalakítás előtt állott, hiányzott azonban a vezető erő, aki az egyesület főaktivitását képező munka élén álljon. Ez a kérdés is azonban előnyös megoldást nyert, amennyiben a Makkabi tartományi elnöksége az aradi Hakoah egyik kiválóan képzett tornászát, Rosenwasser Józsefet a Barkochba rendelkezésére bocsátotta, illetve Satumarera küldte, akinek vezetése mellett a közeli napokban ünnepélyes külsőségek között kezdetét veszi a Barkochba pozitív Makkabi-tevékenysége. A tornaszakosztály megnyitóján az aradi Hakoah tornászai is szerepelni fognak.

Satumarei zsidó köreiben egyébként igen nagy az érdeklődés a Barkochba tornaszakosztálya iránt és az eddigiek szerint is többszáz zsidó ifju vonul be a Makkabi kibontott zászlója alá. Hivatalos zsidó körökben is elismeréssel adóznak Markovits dr. elnök fáradozatlan tevékenységének, aki új irányu munkásságában egyébként maga mellett tudja az egész satumarei zsidó társadalmat.

A tornaszakosztály életrehívásán kívül a Barkochba előadásorozatát, héber tanfolyamot, a Kfar Hamakkabi akcióban való intenzív részvételt vette fel programjába a Makkabi Szövetség irányító szervei kívánságának megfelelőleg.

A Barkochba egyidejűleg tagszerző akcióba is kezdett.

Jubiláris közgyűlést tart az aradi Hakoah

Arad, február 12. (Az Uj Kelet tud.) Az aradi Hakoah sportegyesület ez évben ünnepli meg fennállásának tizenötödik jubileumát. A jubileum alkalmából az aradi zsidó sportegyesület jubiláris közgyűlést tart, amely február 21-én délelőtt fél 11 órai kezdettel lesz a Zsidó Nemzeti Szövetség aradi helyi csoportja székházának nagytermében, Piata Avram Iancu 18. szám alatt.

A jubiléris közgyűlésre meghívást nyertek az összes zsidó intézmények, a transzilvániai zsidó sportegyesületeket ezuton hívja meg a Hakoah elnöksége.

Echardt megvált az Universitategől, Szaniszló az együttes edzője. Az Universitetea labdarugócsapataának kiváló bécsi edzője, Echardt Ottó, amelyre a klub elcsúszás svájci ajánlatot kapott, nem tér vissza szabadságáról, amelyre a szezon végeztével utazott el. Az Universitetea addig is, amíg megfelelő edzőt szerzött, Szaniszlót bízta meg az edzői teendőket ellátásával, aki ebbeli működését már meg is kezdte.

Reffát, a görögországi labdarugót, akit a bucaresti Venus szerződés szerette, a görög szövetség nem adja ki Romániának, dacára, hogy a szóbanforgó játékos macedoromán. Újabb akciót indítottak megszerzésére annál is inkább, mert Beffa vasárnap már játszott a Venus színeiben a vezetőség teljes melegeggedésére.

Sikerrel kezdett Románia a kisantant államok katonai siversenyén. Prágából jelentik: Tegnap kezdetét vette a kisantant államok katonai siverseny. A versenyt Postevnyben bonyolítják le. Első szám a 30 kilométeres járóverseny volt, amit Csehszlovákia csapata nyert meg 2 óra 56 perc 49.8 mp alatt, 2. Románia 3 óra 30 perc 46.8 mp, 3. Jugoszlávia 3 óra 38 perc 33 mp.

Csehszlovákia—Románia 1:0 (0:0, 0:0, 1:0). Prágából jelentik: Csehszlovákia jégkorong válogatott csapata tegnap este minimális arányu győzelmet aratott a román válogatott csapat fölött. Az eredmény: 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

Az FC Rapid labdarugócsapata vasárnap barátságos mérkőzést játszik a Makkabi együttesével. A mérkőzést a Makkabi pályán játsszák.

Az oradeai CAO-Crisana vegyes labdarugócsapata turája során elszenvedte első vereségét, a francia FC Rouen-től 2:0 arányban kikapott. Nem elfelejtendő azonban, hogy az FC Rouen a francia bajnokságban vezet.

KÖZGAZDASÁG

Február 20-án megkezdődik a román munka védelméről szóló törvény fokozottabb végrehajtása

Bucuresti, február 12. (Az Uj Kelet tud.) Február 17-én az ipari és kereskedelmi minisztériumban értekezletet tartanak a bizottsági elnökök, akiket a román személyzetnek a vállalatoknál való inkadrálását intéző 12 szakbizottság élére nevezett ki a kormány. Az értekezleten Pop Valer miniszter fog elnökölni, aki közölni fogja a bizottsági elnökökkel feladatuk irányvonalait. A bizottságok munkájának központi irányítását a miniszter személyes felügyelete mellett C. Moteanu szenator intézi.

A tizenkét szakbizottság február 20-án

kezdi meg aktív tevékenységét, mely nap a román munka védelméről szóló törvény szellemének érvényre juttatását illetőleg fordulópontot jelent.

Itt említjük meg, hogy az oradeai munkabíróság egy konkrét per kapcsán kimondta, hogy ha egy vállalat a román munka védelméről szóló törvényre, vagy az ezt kísérő rendelkezésekre és hatósági intézkedésekre hivatkozva elbocsátja valamelyik alkalmazottját, az alkalmazott felmondási időre járó teljes követelését kielégíteni tartozik.

A fogyasztók érdekeit szolgálja a vízműszabályrendelet módosítása

Cluj, február 12. (Az Uj Kelet tud.) A clujli vízműszabályrendelet megreformálását a jelen esetben a fogyasztók érdekeinek szemelött tartásával hajtották végre.

A régi szabályrendelet értelmében a bekötési költségeket a fogyasztó fizette. Vagyis a fogyasztónak kellett megfizetnie az effektív költségeket, ami a bekötéshez szükséges anyag, ásás és munkabér fedezését illeti. Általában ez az összköltség 12 százalékát tette ki, de semmiképpen nem haladta meg a 15 százalékot. Ezenkívül 25 százalékot számítottak fel kezelés címén. Ennek fejében az üzem köteles karbantartani a vezetékét egészen addig, amíg csak teljesen hasznavehetetlenné nem válik.

A szabályrendelet reformja alapján mindezt módosították. E szerint a bekötési költségeket ezentul az üzem köteles fedezni, viszont a fogyasztó bért fizet a használat után. A bér összegében bennfoglaltatik az eddig fizetett bekötési költség és a kezelési alap is, csak hogy a fogyasztó nem egy összegben kénytelen ezt kigyenlíteni, hanem 20 év alatt térti vissza az üzemnek.

Ugyanez a helyzet áll fenn a csatorna bekötéseknél is, azzal a különbséggel, hogy a költségek itt 33 év alatt amortizálódnak.

Nagy megkönnyítést jelent a fogyasztókra, különösen a gazdálkodókra, hogy 1937 január elseje óta az istállók, sertés ólak után nem kell többé sem vízidíjat, sem csatorna-díjat fizetni.

Ugyancsak az újítások közé számítható, hogyha valamelyik fogyasztónál a megszkottnál jóval nagyobb vízfogyasztás mutatkozik és bebizonyosul, hogy belső repedés következtében történt a túlfogyasztás, úgy a fél kérésére, függetlenül a vízműszabályrendelettől, az első hónap túlfogyasztásának felét törlik.

Az újítások figyelemre méltók, mert látványosan arra irányulnak, hogy a fogyasztón könnyítsenek. Feltétlenül előnyösnek mondható, hogy a vízvezeték bekötési és a csatornabekötési költségek 20, illetve 33 éven belül amortizálódnak.

A clujli iparkamara közleményei

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy több hollandiai és belgiumi cég Romániában kereskedelmi összeköttetést keres.

Ezen cégekről a névjegyzék a Kereskedelmi és Iparkamaránál, Cluj, I. em. 9. szobában megtekinthető.

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy Athénból S. Z. Stefanakis cég, Romániából állati tápszereket exportálna.

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy George A. Kolas Pireuból (Odhos Gheorghiu tou Protou 10) az ottani Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, képviselőt keres Görögország részére élelmiszerekben, különösen pedig friss vaj és szebeni szalámira.

Bővebb információ a kereskedelmi és iparkamaránál, Cluj, I. em. 8. ajtó.

Hetven százalékkal visszasetett az öt dunai állam egymásközi forgalma

A Népszövetség pénzügyi és gazdasági bizottsága nemrég adta ki az 1935—36. évek vonatkozó világgazdasági helyzetjelentését, amely igen érdekes adatokat tartalmaz.

Megállapítja a jelentés, hogy a világgazdasági helyzet 1932-ben érte el mélypontját, azóta állandó javulás mutatkozik, amelynek főoka az általános fegyverkezés által teremtett keresletben lehetett fel.

Az önellátásra való törekvés következtében a buzatermés indexszáma, az 1925—29. évek átlagát 100-nak véve, Németországban 148-ra, Ausztriában 116-ra, Görögországban 179-re, Olaszországban 117-re, Törökországban 133-ra emelkedett.

Az ipari termelés emelkedése 1935—36-ban az Egyesült Államokban 16%-os, Németországban 12%-os, Ausztriában 16%-os, Magyarországon 20%-os volt.

Az egész világot figyelembe véve a munkanélküliség száma az 1932. évi 25—30 millióról 1935-ben 18—20 millióra szállt le.

Az öt dunai állam: Románia, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Jugoszlávia egymásközi forgalma 1929 óta mintegy 70 százalékkal csökkent. Csak 1936-ban mutatkozott némi javulás, amely főleg a Magyarország részéről Jugoszláviával és Csehszlovákiával kötött kereskedelmi szerződészek számlájára írható.

Mi ujság a külföldi piacokon?

A londoni fémtőzsdén nagy spekulációs játék folyik, mely kibaszálja a fémpiacon hosszabb idő óta tartó fegyverkezési keszletet. A londoni fémtőzsdé komoly vezető cégei aggodalmasnak tartják a túlzott hosszú, de figyelmeztetéseink eddig nem volt hatása. Fegyverkezési ólkon kívül az amerikai ipari konjunktúra is fokozza a keresletet a fémpiacon.

Az osztrák kormány gazdasági bizottsága Budapestre utazott, hogy a magyar kormány megbízottjaival a két ország árucseréjének függő kérdéseit tárgyalja. A budapesti tárgyalások nem fognak soká tartani, mert az osztrák bizottság a jövő hét elején Bucarestbe utazik, hogy az osztrák—román áruforgalom rendezéséről tárgyaljon.

Április 15-én kezdődik a nemzetközi cukorkonferencia. A Genova Press jelentése szerint április 5-én kezdődik a Népszövetség protektorátusa alatt Londonban a nemzetközi cukorkonferencia, amelyen Ramsay MacDonald fog elnökölni. A konferencián, amelynek célja a nemzetközi cukormegállapodás létesítése, huszonkét legfontosabb cukorkermelő állam vesz részt.

A Semanatoarca vállalat a román földművelésügyi minisztériumtól engedélyt kapott tizenöt garnitúra cséplőgép és traktor behozatalára 6.01 millió lej értékben. Ebből a tizenöt garnitúrából tízet Magyarország fog szállítani. A vételárát Románia kompenzációs alapon épületfával egyenlíti ki. A megrendelő a román állami erdősegek autonóm kezelésége, a szállító a Heffner—Schrantz, Clayton Shuttleworth Rt.

A most kibocsátásra került újabb belső osztrák kölcsönt, elsősorban hasznos beruházások céljaira fordítják. Ebből a kölcsönből építik meg az osztrákok Szentgotthárd is a régóta tervezett nagy közutat, amelynek csatlakozása lesz a Magyarország részéről kiépítendő veszprémgöraci országúthoz. Ennek a két utszakasznak kiépítése gazdasági szempontból is rendkívül nagyfontosságú, mert lehetővé teszi azt, hogy a magyar árucseréforalom utja Olaszország, illetőleg az olasz tengeri kikötők felé közvetlenül Ausztrián keresztül vezessen.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Egyszoba konyha fürdőszobás lakást keres gyermektelen házaspár. Cimet a kiadóba.

Még 215 eredeti festményt minden elfogadható áron kiárusítunk. Képerkezést mélyen leszállított árban végzünk: „PAX” Cluj, Cal. Victoriei 6.

Ezuttal hozzuk köztudomásra, hogy irodánkat a Regele Ferdinand 116. szám alól áttettük a Strada Marechal Foch 6. szám alá. Mirea házasságközvetítő iroda, Cluj.

Evi 1,600,000—1,800,000 lejt forgalmazó, jömeneteli fűszer és vendéglői üzlet csa-ládi okokból azonnal eladó. Levelek „Biztos megélhetés II” jelígre a kiadóba.

Börkesztyü készítéshez való gépek, kaliberk, présék, asztalok, stb. eladók. Katz Tg-Mures, Str. Eminescu 34. Telefon: 357.

Hölgyek figyelmébe! Villany-, víz- és vas-onoldást, hajfestést, parókat művésziessen készítenk. G. Lotti, Cal. Regele Ferdinand 3.

Hájut, Moment, Háboker, Baderech, kapható a Cartea zsidó könyvkereskedésben Bucuresti I. Calea Vacaresti 46. Kérjen ingyen katalógust.

Aradon a Piac-téren egy jól bevezetett kötéttáru üzlet átadó, mely biztos megélhetést nyújt. Szivességből felvilágosítást nyújt Schwarz Lajos Arad, Nicu Filipescu 9.

Keresek 2 és 9 éves gyermekeimhez jó bizonyítványu, zsidó vallásu románul beszélő Freuleint, Weisz Elek Targumures.

Biztos jövedelemmel bíró kellemes, jó-külséjü diplomás urinó férjhezmenne Clujon, biztos egzisztenciával rendelkező intelligens 50 év körüli ur emberhez. Levelet „Nyugodt megélhetés” jelígre a kiadóba.

Művészleg képzett orgonistát, aki korúst is tud dirigálni 3000 lej fix fizetéssel és esetleges mellékeresettel — azonnali belépésre keresünk. Ajánlatokat „orgonista” jelígre a kiadóba kérünk.

Kis- és nagy munkás óraszegéd állandó alkalmazást nyer. Aranyműves javításokhoz étők előnyben. Szombaton zárva. Drummer Albert Hateg.

Műhelyhelyiséget keresek 100—150 m. „Kisüzem” jelígre a kiadóba.

Ujonnan nyílt szigoruan ort. kóser bodega, ahol higienikailag és prima minőségü felvágottak, tésták és tejcsenemek kaphatók. Rothschild, Piata Mihai Viteazul 33.

50 éves metsző, gyermektelen sochet ubodek és mohel, szerény igényü, neológ hitközségnél állás keres. Vidékre is megy. Cim a kiadóban.

Jóltűző zsidó szakácsné kerestetik. Jelentkezés: Calea Traian 38. sz.

Gyártelep központi fekvéssel, 580 négyzetméter beépített területtel, eladó. Cim Schul-féle Fejkenedőgyár, str. Calugaritelor No. 11/a.

Előkelő vevőkörrel rendelkező, a legkényesebb igényeket kielégítő fűzősalón elvállal tanítványt. Praktikus, új, modern metodus. Eredmény garantálva. Érdeklődők „Modern fűzősalón” jelígre a kiadóba irjanak.

Mi történt voltaképpen a Constantában „fel-lázadt” spanyol hajón

A volt hajóskapitány ellopja a halókasszából a pénzt és az összes iratokat. Nagy benzinkománnyal már vissza is tért Valenciába a spanyol hajó

Felfüggesztették az összes romániai spanyol konzulokat

Constanta, február 12. Néhány nappal ezelőtt érkező hírek jelent meg a sajtóban. A jobboldali lapok élénk színekkel esztel-ték a Camponames spanyol hajó fedélzetén történt eseményeket. Leírták, hogy a kor-mánypárti hajón, mely benzinszállítványt vesz fel Constantában,

a vörös legénység olyan terrorisztiku-san lépett fel a hajó vezetői ellen, hogy a tiszték, akik jobboldali érzel-műiek, elhagyták a szolgálatot.

A jobboldali sajtó egyben követelte, hogy a kikötői hatóságok ne járjanak el a szol-gálatukból eltávozott tengerészisztek el-len a nemzetközi tengerészeti egyezmé-nyek értelmében, hanem tekintsék őket po-litikai menekülteknek, mint a hajón ural-kodó vörös-terror áldozatait. Az első je-lentések szerint a kikötői hatóságok ma-gukévát is tették ezt a követelést és a hajó kapitányát, valamint három tisztet politi-kai menekültekként kezelte.

Mi történt voltaképpen a hajón?
A feljelentésben a hajó kapitánya Jose Maria Ugaldá és a másik három tiszt: Jose Castello, Doinimie Lecue és Manuel Urgiza letartóztatását kérte. A feljelentést Lopez del Rey Spanyolország bucaresti megha-talmazott minisztere is támogatja, aki a hajó fedélzetén történtek elismertására Constantába érkezett.

Az üresen hagyott kassza
A spanyol követ meghívta a hajó fedél-zetére a kikötői hatóságokat, hogy bizo-nyítékokat szolgáltasson a dezertált tenger-észisztek bűnössége felől. A hatóságok jelenlétében kinyitották a hajó vaskasszá-ját, melynek kulcsait a volt hajóskapitány kezelte.

A kasszában egy pezsetát sem találtak, de eltűntek a hajó összes tulajdonjogi iratai, a hajózási regiszterek, a köny-velési és egyéb adminisztrációs iratok.
Az iratok nélkül a hajó nem indulhat ut-nak, tehát szabotázs történt, ami már ed-dig is jelentékeny károkat okozott, mert az új iratok beszerzése a hajó máris nagy késedelmet szenved. A vaskasszában nem találtak mást, mint a volt kapitánynak egy elszámolását, amelyet január 3-án készí-tett. Ebben Ugaldá azt mutatja ki, hogy a hajó tulajdonosok 2213 pezsetával tartoz-tak neki, mint fizetési hátralékkal és költ-ségszámlával.

Nem volt zendülés
Ami a Campomanes fedélzetén történt állítólagos zendülés iránt, ennek a hírért az illetékesek a leghatározottabban megcá-folják. Ezt a hírt a szökevény tiszték ter-jesztették, hogy ezzel indokolják dezertá-lásukat és az egyéb bűncselekményeket, amelyeket elkövettek. Lopez del Rey tüze-tes vizsgálatot vezetett le minden váddal kapcsolatban, amelyet ebben az ügyben terjesztettek, megállapításai szerint azon-ban az egész ügynek kizárólag csak a szö-kevény tiszték a bűnösei.

Miután a hajó igazoló iratait a volt ka-pitány és tisztjei ellopták, a kikötői ható-ságok a fennálló nemzetközi rendelkezések értelmében a Campomanest vesztézzár alá helyezte. A spanyol követ közbejöttével a kikötői hatóságok pénztáránál 800 ezer lejt tettek letétbe, amellyel a Campoma-nest felszabadították a vesztézzár alól. Ez-után a spanyol követ megbeszélést folyta-tott Popescu kikötőparancsnokkal. Így a kikötőparancsnokság engedélyezte, hogy a Campomanes 7500 tonna benzint vegyen fel, amelyet a Revedenta társaságtól vásá-rolt.

Mi történt a Comperos-val
Ezzel kapcsolatban egyes lapok azt a hírt is terjesztették, hogy a Comperos

spanyol hajót, mely öt nappal ezelőtt pet-róleumtermékekkel megrakódva indult el Spanyolország felé, Sztambulban a ható-ságok feltartóztatták. A spanyol követ an-nak a közlésére kérte fel a lapokat, hogy ez a hír sem felel meg a valóságnak, ha-nem csak arra volt jó, hogy ezáltal is me-gnehezítse a Földközi tengeren forgalmat lebonnyító spanyol hajók helyzetét. Igaz, hogy a hajónak bizonyos formalításoknak

Cuza javaslatot terjeszt elő az ótestamentum iskolai tanítása ellen

BUCURESTI, február 12. A C. Cuza a nemzeti keresztény párt elnöke, a vallá-sos oktatás kérdésében rendkívül érdekes közlést fog tenni a szenátusban. Az anti-szemita vezér tiltakozni fog az ótestamentumnak a hitoktatás keretében való tanítá-sa ellen és azt fogja kérni, hogy a Szentírásnak ezt a részét a diákok a történelem keretében tanulják. A kérdés nagy vihart fog felkavarni a szenátusban, mert a vitá-ban részt fognak venni a magasarangu főpapok is. A görögkeleti egyház ugyanis ragaszkodik hozzá, hogy az egész ótestamentumot az iskolai hitoktatás keretébe iktassák. Mondanunk sem kell, hogy Cuza ezzel a javaslatával a hitlerizmust akarja lemosni, mely tagadásba vette az ótestamentum isteni eredetét.

Ma, Szombaton este 9 órakor

GUGLIELMETTI
a világhírű énekesnő hangversenye az

Operában

Siessen jegyet váltani!

Nagyszabású katonai akcióra készülnek a madridi kormánycsapatok

Tüntetés Madridban az általános hadkötelezettség mellett

A Reuter tudni véli, hogy a benemavato-kzási albizottság tegnap délelőtti ülésén Por-tugália kijelentette, hogy kész résztvenni Spanyolország nemzetközi tengeri ellen-örzésében.

Egyébként a benemavatozkási albizottság tegnap ülése után közleményt adtak ki, amely szerint néhány delegátus nem tudta közölni, hogy kormányai milyen mértékben képesek módosítani álláspontjukat a spanyol tengeri ellenörzés módozatait illetően. Amíg a delegátusok megkapják utasításait, az albizottság bizonyos technikai kérdésekkel fog foglalkozni.

London, február 12. (Rador). A hat nagy-követ albizottsága a tengerészeti és katonai szakértőkkel együtt ma délelőtt összeült, hogy tanulmányozás alá vegye a Portugália által adott elutasító válasz folytán előállott helyzetet.

A madridi lapok általános moz-gósítást követelnek

Madridi jelentés szerint a főváros uccáin tegnap fiatal lányokból álló menet vonult végig táblákat hordozva, amelyeknek fel-iratai a hadkötelezettség bevezetését köve-tették az utóbbi időben toborzott gyenge ön-kéntes-különítmények megerősítésére és a felkelők elleni harc fokozására. Az esti la-pok általános mozgósítást követelnek, mert csak az vezethet feltartóztathatalanul a gyö-zelemre.

A Havas madridi jelentése szerint a kor-

kellett eleget tennie a Dardanelláknál, de ezek után szabadon folytathatta utját.

Ugyancsak ezzel kapcsolatban közölte a spanyol követéség, hogy a spanyol kormány rendeltetére, amelyet a külügyminisztérium-mal is tudatott,

az összes Romániában szolgálatot tel-jesítő spanyol konzulokat és alkonzu-lokat felfüggesztették állásaikból.

Igy felfüggesztették állásából Jean G. Mavrodefalo constantai tiszteletbeli spa-nyol konzult, akinek a helyét Antonic Ria-no Lazarote foglalta el. Az új konzul már át is vette hivatalát.

A Campomanes pénteken este szabá-lyszerűen el is hagyta a constantai kikötőt, a Valenciába címzett tekintélyes benzín-akománnyal. A történetek után pedig való-színűnek látszik, hogy a szökött tiszteket nem fogják menekültekként tekinteni, ha-nem a spanyol követ kívánságának meg-felelően, le fogják őket tartóztatni.

szében levő fronton, valamint a többi körzet-ben semmi jelenteni való nem történt.

A baszk védelmi tanács jelentése szerrint az egész fronton csend van. Az eső és kőd minden hadműveletet megakadályoz.

Malaga, február 12. (Rador). A Reuter jelenti, hogy egy olasz pánecóshajóról állí-tólóg több mint ezer olasz katonát tettek itt partra. E csapatok a felkelők által Almeria ellen indítandó offenzívában fognak részt-venni.

Weizmann beszéde és Litvánia

Kaunas, február 12. A Lietuwos Aidas c. lap, a litván kormány félhivatalos orgánuma néhány héttel ezelőtt élesen bírálta dr Weiz-mann Chaim, a Cionista Világszervezet és a Jewish Agency elnökének a királyi bizottság előtt tartott beszédét, illetőleg annak Litvá-niára vonatkozó részét. A lap szerint Weiz-mann a németországi és lengyelországi zsi-dók helyzetéhez hasonlította a litvániai zsi-dókatíli Weizmann beszédének ilymódon való értelmezése tulsz a lap részéről, amennyi-ben a Cionista Világszervezet elnöke mind-össze arra szorított, hogy Litvániát is azon országok közé sorolja, ahol válságos a zsidók helyzete. A kormány párti lap cikke mindenesetre nagy visszhangot keltett a lit-vániai közvéleményben és mint a Zsidó Tá-íratí Iroda jelenti, a litván és zsidó sajtóban élénk vita indult most meg Weizmann be-széde körül.

A vitába most a litván belügyminiszter, Julius Schaplikos is beleszólt, aki a kor-mány nevében a következő nyilatkozatot adta a Zsidó Táíratí Iroda tudósítójának:

Lietuwos Aidas jelentése Weizmann professzornak a királyi bizottság előtt tar-tott beszédéről kellemetlen benyomást kel-tett litván kormánykörökben. A litván köz-vélemény sértőnek érzi a Weizmann profess-zor által alkalmazott összehasonlítást Lit-vánia és azon országok között, ahol hivata-los antiszemizmus uralkodik. Litvániában a zsidók formailag és ténylegesen is egyen-jogúsításban részesülnek és szabad lehe-tőségük van arra, hogy kiéljék magukat a nemzeti, kulturális és gazdasági élet minden területén. A kormány politikáját a zsidók iránti tolerancia és barátság elvei vezetik. Ennek bizonyítékául szolgál a különböző lit-vániai zsidó intézmények és szervezetek za-vartalan működése, az a támogatás, amely-ben az állam saját költségvetéséből részesíti a zsidó felekezeti és kulturális intézménye-ket és az a mód, hogy ahogyan a kormány azokra az izolált kísérletekre reagál, amelyek antiszemita kilengésekre irányulnak felelő-len elemek részéről. Az ilyen esetekben su-lyos büntetésben részesülnek a bűnösök, ezenkívül energikus intézkedések történnek az ilyen jelenségek megismétlődésének meg-akadályozására. A litván hatóságok előzé-kenységgel fogadják mindazokat a zsidó vándorlókat, akik kénytelenek elhagyni azo-kat az országokat, amelyekben ténylegesen üldözik a zsidókat. Az ilyen vándorlók me-nedékre találnak nálunk, számosan közülük máris elhelyezkedtek gazdasági életünkben. Jóllehet, előfordulnak viszályok a többségi nép és a zsidók között, de ez a jelenség az általános kisebbségi problémához tartozik és semmiesetre sem tekinthető az antiszem-itizmus előretörésének. Eppen ezért félo, hogy dr Weizmann nyilatkozatát éppen azok az elemek fogják kihasználni, akik szívesen ragadnak meg minden alkalmat arra, hogy megzavarják a normális és barátságos együttélést a litván nép és a zsidók között.

A Yidische Stime című jiddis napilap a belügyminiszter nyilatkozatáról és a kor-mánypárti lap kritikájáról szólván megállá-pítja, hogy Weizmann szavait tévesen értel-mezték és sehogymen lehet sértő szándékot kiolvasni Weizmann beszédéből Litvániá írá-nyában. Ezzel szemben az Unser Moment c. jiddis napilap indokoltan tartja a kormány-párti lap szemrehányását és azon vélemé-nyének ad kifejezést, hogy Weizmann Lit-vániára vonatkozó szavai indokolatlanok voltak.

— Agyvérzésre hajlamos idősebb emberek-nek a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éh-gyomorra egy kis pohárral — nagyfonto-ságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen köny-nyű, lágy székletet és kielégítő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

REUMÁT, HÜLEST, NEURALGIKUS FAJDAIMAKAT még ha KRONIKUSAK is meggyógyítja a Fogal

(25)

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

XXIII. FEJEZET

„CSAK NÉGEREK“

Két munkás. Rabszolgahajón. Szívtelen bánásmód. Elevenen eltemetve. Az öserdők vadja jobb, mint a fehér ember. „Csak négerék.“ Büszkeség dagaszt. Poggyász és láda a vízbe fordul. Whydah. Egy barátságos ügynök.

A gözös Sierra Leonénél kötött ki és ott megtudtam, hogy jegyem csak odáig szól. Kiszálltam hogy bevarjak egy parti gözöst. Az utiköltés Sierra Leonétól megközelítőleg se volt annyi, mint amennyi lett volna, ha a német személyszállító hajón maradok. Nem volt elég pénzem, noha fiatal gazdám azt mondta, hogy öt fontot kapok, ha kikötünk.

Miután három napot a krumanak közt Sierra Leonében eltöltöttem, jegyet váltottam és hajó: a üttem, amely a Kongó folyamhoz ment, de megállott az én kikötőnél: Dahomeyben. A hajó vegyes teherárut szállított; egy sereg benszülöttet is vitt magával, de egyik se volt az enyém közül való. A hajó a parti kereskedő-állomásokra szállított mindenféle árut.

A többi fekete Sierra Leonéből és környékéről való „kru“ bérmunkás volt, hogy milyen kikötőbe mentek, azt nem tudtam, de mint ők hitték, valószínűleg azzal a rendelettel, hogy ültetvényeken dolgozzanak. Vidám népség volt, csupa keresztény. A fedélzeten szent énekeket daloltak. Fedélközti utasok voltak, a hajó órán zsufolták össze őket. A hajólegénység kellemetlenül durván bánt velük. Vegyesen volt köztük férfi, nő, gyerek, úgy, ahogy az ügynökök összeszedtek és szerződették őket és üres szerződési lap aláírásával megígérték nekik, hogy a munka végeztével ingyen visszazállítják hazájukba. De természetesen sohasem tértek vissza. Más szóval, a szegényeket egyszerűen rabszolgának adták el, amint ez gyakran megtörténik Afrika nyugati partján.

En kabinutas voltam, jegyem harminc fontba és tizenhat shillingbe került, de utam nagyrészt a kru-népség között töltöttem el.

A legénység — csupa fehér ember — igen jól bánt velem, szinte dédelgetett. Különösen a főgépezés és néhány más tiszt tüntetett ki szeretetével és gyakran hívott meg kabinjába. Azt hiszem, hogy a fehér legénység azért nem bánhatott velem rosszul, mert kabin-utas voltam. A kru-kat egyszerűen négereknek hívták és oly sokat hallottam a néger szót, hogy egészen megszoktam már és én is „négerék“-nek kezdtem nevezni őket. Abban nem vagyok bizonyos, hogy rólam is, mint „néger“-ről beszéltek-e. Lehet, de nem emlékszem rá. Itt alkalmam nyílt arra, hogy a kru-k helyzetéről tájékozódjam, akiket rabszolgának szállítottak. Megtudtam azt, hogy Fernando Po kikötőben szállítják őket partra és abban a pillanatban, amikor lábukat ennek a spanyol gyarmatnak földjére teszik, a szó szoros értelmében rabszolgákká válnak a menekülés legkisebb reménye nélkül. Szegények azt hitték, hogy olyan szerződést írtak alá, amely jó munkát és hazaszállítást biztosít nekik, de aláírásukkal voltaképpen az életüket adták el. Nem tudtak sem írni, sem olvasni és egyszerűen keresztrel írták alá a szerződésüket.

Egy éjszaka az egyik „néger“ lezuhant a fedélzeten egy nyílásán. A hajó legmélyebb fenekére zuhant és amint nekem mondták, a hátgerince törött el és hallottam, hogy egész éjszaka hogy siránkoznak és jajgatnak az asszonyok. A hajón volt orvos is, aki mint kitűnő bridszjátékos és whisky-fogyasztó tüntette ki magát. Jól emlékszem, milyen bosszus lett, amikor megzavarták szórakozásában és megmondták neki, hogy egy „néger“ a hajófenekére zuhant. Hallottam, amint ezt mondta:

— Nem bukhatott volna éppen így a korlátot a vízbe? Sokkal puhábbra esett volna.

Követtem az orvost, amikor kiment a társalgóból, hogy megnézzé a szerencsétlent, akit időközben felhozták és a horgonyfülké földjére fektették. Sosem felejttem el a szegény fickó szenvedő arckifejezését. Az

orvos egyszerűen kijelentette a legénységnek, hogy az ember halott és a tengerészek rögtön egy vitorlavászonzsákokat tákoltak össze. Figyeltem, hogy dugják a halott „néger“ a zsákba. Reggel volt. A szegény ember egész éjszakán át magára hagyva szenvedett a horgonyfülkében, anélkül, hogy még csak egy pohár vizet is kaphatott volna.

A hajó oldalának egy részét eltávolították és vitorlavászonnal fedték be. A testet a nyíláshoz tették és a matrózok mindegyik lábára nehéz ólomdarabot kötöttek, aztán bedugták a vitorlavászonzsákba és bevarrták. A kapitány fejtől állott, kezében egy nyitott könyvvel. Akkor nem tudtam, hogy mit csinál és mit mond, de most már tudom: a halottakért szóló végső imát olvasta. Rettenetes csak elmondani is, én tudtam és láttam, hogy az az ember nem halott, mert megmozdította a fejét, amikor a legénység ráhuzta a zsákokat. Egészen hallhatón nyöszörgött és én felkiáltottam, hogy nem halott! Egy fehér ember erre így felelt:

— Ha most még nem is, de nemsokára az lesz!

Sehogy sem értettem, hogy amiért eltörte a gerincét, miért dugták szegényt a zsákba és ezért újra és újra ismételttem a fő stewardnak:

— Nem halott, nem halott!

A fehér ember erre így felelt:

— Rendben van, hiszen csak egy néger!

En pedig megnyugodtam, mert azt gondoltam, hogy ennek így kell lenni. És így a vitorlavászonzsákokat, amelyikbe egy élő embert dugták, a Guineai-öböl vizébe dobták. A „néger“ elevenen temették el. Erre szent esküvést merek tenni!

Olyan nagyon vágytam már, hogy elhagyjam ezt a hajót, hogy borzasztóan megőrültem, amikor Dahomey kikötőjét: Whydah el-

értük. A fehér emberek azt mondták, hogy menjek velük Kotonuba, hogy ott jobb a kikötés, de ajánlatukat én határozottan visszautasítottam. Inkább vállaltam a kockázatot, hogy egy parti csónakon vittem magam ki és borig ázzam, mintsem még egy napot töltsek ebben a „civilizált“ fehér társaságban. Akkor nem tudtam megmagyarázni, hogy mért akarok olyan nagyon szabadulni tőlük, de most már egészen bátran elmondhatom véleményemet. Jobban éreztem magam az Ondo öse-dő vadállatai kénye-kedvének kiszolgáltatva, mint ebben a könyörtelen, gyilkos társaságban.

Az ilyen jelenetek mindennaposak voltak Afrika partjain. Hogy a portugáloknak rabszolganyagot szállítsanak, a hajók Fernando Potól le délre sora járták a parti kikötőket és megrakodtak emberi áruval. A „négerék“ szabadok voltak, amíg nem kötöttek ki, de amikor partra léptek, megszűntek emberek lenni, elvesztették nevüket és rabszolgákká váltak, akik számot kaptak, vagy akikre bélyeget sütöttek. Mindezt a hajó legénysége mondta el nekem. Velem egészen másképpen bántak, mint a többi feketével. Rájuk azt mondták: „Csak négerék!“ És én azt hittem, hogy egészen helyén levő dolog, hogy így cselekszenek, hiszen a fehér emberek mondták: „Csak négerék!“

Néhány év előtt, mikor ezeknek a dolgoknak rettenetes voltára ébredtem, mint valami bolond, minden követ megmozdítottam, hogy javítsak a szegény kru-k helyzetén. Magam is az igazság mártírja lettem. És minél civilizáltabb lettem, anélkül kevésbé akartam bármilyen ügy mártírjává is lenni. Az élet annyi más mindent nyújtott nekem, hogy inkább azt fogadtam el megkorbácsolatás, halál vagy mérgezőhelyébe, vagy hogy valamelyik trópusi börtönben rothadjak el csak négerékért. Mindinkább jobban és jobban meggyőződésemmé vált, hogy az európai hatalmak, amelyek maguk között a saját európai országaiknál nagyobb kontinenst osztottak szét anélkül, hogy az azon lakó népeknek csak azt is mondták volna: „Szíves engedelmükkel!“, nem tűnnek meg, hogy egy olyan jelentéktelen „vadember“, mint én, belebeszéljek a dolgaikba, vagy kedvenc terveiket felborítsam.

a fájdalom tünete nem hősiesség

inkább ostobaság, mert nem használ. Ellenkezőleg, a fájdalmak gyengítik ellenállóképességünket, csökkentik életenergiánkat és sorvasztják testünket. Ezekből a megfontolásokból következik az a hihetetlen kedveltség, melynek minden fájdalmat azonnal megszüntető

ALGOCRATINE

az egész világon örvendő. Ischias és köszvény, czúz és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, hűléses bajokat Algocratine azonnal megszüntet. Algocratine praeventív szer és gyógyszer, megelőző és a betegséget és gyógyít.

Gyógyszertárakban és drozériákban kapható

A csónak, melyen a hajót elhagytam, már közeledett a parthoz. Az emberek bevontak evezőjüket és mindegyik a maga nyelvén kiáltani kezdett. Ez ember azt hihette volna, hogy verekedni akarnak. A csónakon ott volt a többi között két hajóbőröndöm, Isten tudja, mivel telve és egy hatalmas falda, amelybe háztartási holmijaimat csomagoltuk. Senki a legkisebb figyelemre se mértatta az én poggyászatot. Hatalmas, kettős hullám támadt a csónaknak és felfordította közel a parthoz, de még eléggé mély vízben. Egy férfi felkapott engem, vállára dobott és kifutott a vízből. Oly nagyon lármáztak és kiabáltak, hogy nem is tudtam, mit csinálnak a többiek. Minden baj nélkül, kissé nedves lábbal és testtel értem partot, de evvel nem törődtem, mert végre is biztonságban éreztem magam.

De a csónak felborult, két bőröndöm és faladám a vízbe zuhant és minden csuromviz lett. Az egyik embert leütötte és megölte a csónak, amint ráfordult, de ezzel nem sokat törődtem. Ebben a pillanatban eszembe jutott az a szegény fekete, akit élve temettek el a Guineai-öbölben és ugyanekkor átvillant agyamon a steward szava, aki azt mondta, hogy csak egy „néger“. Ugyancsak egy néger volt az is, akit megölt a felborult csónak. Mit szomorkodjam?

SZÍNHÁZ-FILM

A jövő hét szerdáján mutatja be társulatunk a Hercegi páholyt

A Hercegi páholy című újdonságnak, — amely Budapesten a Beivárosi Színházban Udvari páholy címen több mint 100 előadást ért meg egyfolytában, nálunk a jövő hét szerdáján lesz a bemutató előadása.

Oradean, ahol a társulat a hét keddjén mutatta be az újdonságot, minden előadáson zsufolt nézőtér tapsolt, a kitűnő rendezésnek, szereplőknek, kallásnak egyaránt.

Az operett meséje bűbajos, zenéje, mo-

dern, kellemes, fülbemászó és helyzeti jelenetei humorosak és szentimentálisak egyaránt. A Gróf László rendezésében és Scheiber Alajos vezénylete mellett bemutatásra kerülő újdonságnak a főszerepeit Sándor Stefi, Stefanidesz III, Wojticzky Elvira, Báza Eva, Felszeghy Mária, Kovács György, Gróf László, Fülöp Sándor, Deésy Jenő és Csengeri Aladár játsszik.

Szombaton este A nagy ékszerész

— Karinthy Frigyes és Majoros István új vígjátékának ősbemutatója —

Sehol nem került még színre s ilyenformán nálunk lesz szombaton este az ősbemutatója Karinthy Frigyes és Majoros István vígjátékának. A nagy ékszerésznek. Igazi Karinthy-darab A nagy ékszerész, telve a nagy író ötlet és humor tárházának minden gazdagságával. A nagy ékszerész Kádár Imre rendezi s főszerepeit Fényes Alice, Harmath Jolán, Beness Ilona, Czoppán Flóri, Miklóssy Margit, Lantos Béla, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Tóth Elek, Forgács Sándor és Csóka József alakítják. A

nagy ékszerész vasárnap délután 6 órakor és hétfőn este félkilencor is műsoron van.

HETI MŰSOR:

Szerdán, február 17-én este fél 9: Hercegi páholy. (J. M. Crawford, Emőd Tamás és Hans Lang Budapest Udvari páholy cím alatt több mint száz előadást megért ragyogó, új operettje. Fényes kiállításban. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Sándor Stefi, Stefanidesz III, Wojticzky, Báza, Felszeghy Mária, Kovács György, Gróf László, Fülöp Sándor, Deésy, Csengeri A. Premierbérlet 18.)

Csütörtök fél 9: Hercegi páholy. (Rendes bérlet.)

Péntek fél 9: Hercegi páholy.

Szombat d. u. 3: Társasjáték. (Olcsó hely-árrakkal.)

d. u. 6: Harangvirág. (Olcsó hely-árrakkal.)

este 9: A nagy ékszerész. (Karinthy Frigyes és Majoros István vígjátékának ősbemutatója. Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Harmath Jolán, Beness, Czoppán, Miklóssy, Lantos, Borovszky, Tompa, Csóka, Forgács. Premierbérlet 19. szám.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Szombat, február 13 (matiné): Piros rózsák. Szombat, február 13 (este): Anna Mária Guglielmotti énekhangversenye.

Vasárnap, február 14 (matiné): Hoffmann meséi

Hétfő, február 15 (este): Enrico Mainardi csellóművész hangversenye.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

A csirkefogó. Danielle Darrieux (a Mayerling hősnője) és Henry Garat ragyogó kiállítású, csodás zenéjű, hangulatos slágere. A francia film remek ujdonsága. Vasárnap délelőtt 11.20 órakor szenzációs matinéelőadás 7 és 12 lejes hely-árrakkal: Eszkimó. Érdekes és izgalmas filmkülönlegesség. Műsor előtt a legújabb Fox világhírű.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 film egyszerre: I. Mulassunk reggelig. Stolz Hilda, Paul Hörbiger, Hermann Thimmig, Adél Sandrok, Leo Slezak. Román és magyar felirattal. II. Tolsztoj Leo regénye után: Feltámadás. Ana Sten, Fredrik March. III. Híradó. Hely-árrak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

alom türe
összeség

használ. Ellenke
ellenállóképessé
kat és sorvasztják
olásokból követ
ség, melynek a
megszüntető

ATINE

has és köszvény,
almat, fogfájást,
és bajokat
et. Algocratine
megelőzi a
vagyit.

akkor kapható

elhagytam, már
berek bevonták
maga nyelvén
ezt hihetta vol-

A csónakon
hajóborzódóm,
y hatalmas fa-
nijaimat csoma-
figyeltemre se
Hatalmas, ket-
nak és felfordí-
meg elég mély
engem, vállára
ly nagyon lár-
nem is tudtam,
den baj nélkül,
den érttem partot,
t végre is biz-

borzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

hőbörzódóm és
minden csurom-
tötte és megölte
ezzel nem so-
latban eszembe
kit élve temet-
nyanekekor át-
szava, aki azt
er". Ugyancsak
ölt a felborult

HIREK

Radio Columbia Ingelen

1937. typ.

Constructio-

nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

— Holnapi időprognózis. Többnyire boros ég, enyhe szél várható, előbb dél, majd délkelet felől, végül keleti és északkeleti irányból. A szél irányának változásával északkelet felől csökkenni fog a hőmérséklet is. Csapadék lesz, előbb havaseső, majd hó formájában. Ma délen a fővárosban —1 fok volt a hőmérséklet. Reggel óta esik, az utcákon olvad a lerakódott hó.

— Borzalmas vasuti szerencsétlenséget idéztettek el a párizsi nyugati pályaudvaron. Párizsból jelentik: Tegnap reggel majdnem borzalmas szerencsétlenség történt a nyugati Avesnes pályaudvaron, amikor egy 40 tonna fémmel megrakott vagon elszakadt szerelvényétől és a lejtős uton 150 kilométeres sebességgel száguldott Avesnes felé. Eppen abban a pillanatban futott be a pályaudvarra egy személyvonat, de annak vezetője idejében holtvágányra vezette kocsijait, úgyhogy a borzalmas szerencsétlenséget elhárították. Végül is az elszakadt vagon felborult és egy benne tartózkodó vasutast megölt.

— MA TEMETIK EL BUCURESTI-BEN A SPANYOL FRONTON ELESETT LÉGIÓNÁRIUSOKAT. Bucurestiből jelentik: A Spanyolországban elhunyt két légionárius holttestét szombaton reggel temetik el, 9 órákor istentiszteletet tartanak, majd 11 órákor indul el a menet Új-Bucuresti felé. Elöl négy légionárius fog haladni az elhunytak rendjével, majd Hitler és Franco koszorúit viszik, ezután következnek a lelkészek, a teológiai fakultások körüsei, a zölde borított gyászkocsik, amit a családtagok, Codreanu, Cantacuzino tábornok és Praty Scouto spanyol követ, majd számos zöldinges delegátus követ.

— Törökországban egy gyorsvonat elütött egy társasgépkocsit. Isztambulból jelentik: Tegnap éjjel egy Budur felől jövő gyorsvonat Spartánál elütött egy, a sineket keresztező társasgépkocsit. Többen meghaltak, illetve megsebesültek.

— Jelmezes purimbál. Folyó hó 25-én este 9 órai kezdettel nagyszabású purimi jelmezbált rendeznek a cluji zsidó alkalmazzottak az új iparkamara összes termeiben. Ötven-tagú rendezőbizottság készíti elő a játékonycélú táncestélyt és gondoskodik a közönség lempompásabb szórakozásáról. A bál rendezvény iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és nagysikerűnek ígérkezik.

Palesztina

a legszebb tavasszal!

Purim és Peszachra

a következő hajókkal utazhat: Minden hétfőn a SERVICIUL MARITIM ROMAN hajóival (ROMANIA, REG. CAROL, DACIA). Rituális ellátás is van a következő hajókon: Minden csütörtökön a PALESTINE MARI-TIME LLOYD hajóin (HAR CION, HAR CARMEL). Minden második szerdán a lengyel társaság POLONIA hajóján. Trieszten keresztül hetenként 2 járat a LLOYD TRIOESTIN hajóin. Speciális járat március 19-én Peszachra Constantából a francia óceánjáró PROVIDENCE-szal.

Valamennyi hajótársaság képviselőjében közelebbi felvilágosítást és prospektust kaphat

ZION LLOYD

bíró de turism si voiaj
Bucuresti, Cal. Vict. 33. Dir. M. Jampolski.

Transzilvianai képviselők:

Dr. NEUMANN VILMOS CLUJ,

Str. Berthelot 12. Telefon 6-82.

Kirsch Tibor Oradea,

Str. N. Iorga 21. Telefon 2-51.

— A javulás után halad Ausztria gazdasági helyzete. Bécsből jelentik: Neumayer pénzügyminiszter a nemzetgyűlésben tegnap hozzászólt azon törvényjavaslathoz, mely felhatalmazza a kormányt kölcsön kibocsátására. Neumayer rámutatott arra, hogy Ausztria gazdasági helyzete kedvező és a javulás útján halad. A sillinget fenntartják jelenlegi értékén. Végül közölte, hogy Ausztria rövidesen 2350 kilométernyi modern ut felett fog rendelkezni.

— Bázu Cantacuzino Párizsba repült. Bucurestiből jelentik: Tegnap délen 13 órákor Baneasaról utnak indult Párizs felé Bázu Cantacuzino, hogy Tyhon gyártmányú géppel megtegye az utolsó előkészületeket világszerte utja érdekében.

— Partenie Cosma születésének századik évfordulója. Bucurestiből jelentik: Ma van 100 éve a nagy transzilvianai román hazafi, Partenie Cosma születésének. Cosma volt a transzilvianai románok gazdasági újjászülését egyik megindítója. Vasárnap Beiușon, szülőhelyén ünneplik Cosma emlékét, míg ma a rádióban Lepedatu Ion, aki rokona Cosmának, méltatja emlékét.

Házirend

(hivatalos) román-magyar szöveggel kapható Polonyi Albert nyomdában Str. Minorilor 2, Anka papírlétesében Regina Maria 37 és Boros papírlétesében Regele Ferdinand 4. — Ara 12 lej.

— Elnapták a „koldus milliomos“ ügynek esküdtzéki tárgyalását. Bucurestiből jelentik: A bucaresti esküdtzések, amely tegnapra tüzte ki Curcioglu, a „koldus milliomos“ ügynek tárgyalását, akit mint ismeretes, vagyonezelője, Plavski kifosztott mindenéből, a tárgyalást folyó hó 17-re halasztotta.

— A nevelésügyi minisztérium rendelete a tanítói kinevezések ügyében. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium intézkedett, hogy az elsőfokú tanítói előléptetésekre vonatkozó kérvényeket egyenesen a minisztériumhoz intézzék. Az előléptetési javaslatokat a tanfelügyelők fogják előterjeszteni.

— Eljegyzés. Hellmann Magda Cluj és Farkas Izidor malomtulajdonos Turj jegyesek. (M. k. é. h.)

— Anghelescu miniszter Varsóba utazik. Bucurestiből jelentik: A Tempo tudni véli, hogy dr. Anghelescu nemzeti nevelésügyi miniszter március első felében Varsóba utazik hivatalos látogatásra, ami a lengyel-román kulturális egyezmény aláírása céljából, amit Antonescu kötött volt meg legutóbb.

— Ha gyomrát elrontotta, azonnal igyék egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez az emésztőcsatorna tartalmát gyorsan feloldja és biztosan levezeti, a bélműködést elrendezi, az anyagcserét fokozza és friss közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

— Jákob ósáta és fiai. Nagy érdeklődés előzi meg a folyó hó 20-án megrendezett „Jákob ósáta és fiai“ című híres, énekes, zenés színmű előadását. A színdarabot az ortodox zsidó hitközség körúsiának legjobb énekesei játsszák. A kifogástalanul megrendezett zenekart Rösler Lajos, a neves dirigens tanította be és ő is fogja vezényelni. Jegyek elővételben kaphatók a Simon-trafikban, Piata Mihai Viteazul 12.

Purimi képek Foto Meisner Calea Regele Ferdinand 3.

— Teodorescu csak Farcasanuné kifosztásában bűnös. Bucurestiből jelentik: Teodorescu diák ügyében, akit Farcasanuné meggyilkolásában való bűnrészességgel vádolnak, folyik a vizsgálat. Niculescu Bolintin vizsgálóbíró tegnap kiszállt Galatira, ahol Teodorescu szülei laknak és a rendőrség segítségével több házkutatást fogatosított. A Dimineata tudni véli, hogy a vizsgálóbírónak sikerült megállapítani, milyen mértékben bűnös Teodorescu. Állítólag a gylkosságot kizárólag Strasser követte el, de a zsákmány elosztásában Teodorescunak is része volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. J. Sighet. A kérdézet könyv angol nyelven, a Tauchnitz-Edition Berlin-Leipzig kiadásában jelent meg.

NATHALAZ ELLEN
Flavisan
leigazza a nátház kísértetét!

Az emberek gyanútlanul végzik napi munkájukat, holott a nátház alattomos kísértete állandóan üldözi őket. Ha a nátház látható, megfogható volna, biztosan kikerülnék. Így azonban csak egyetlen szer van, amely megvéd veszélyétől: meg kell előzünk „Flavisan-cukorkák“ rendszeres használata által. Ezek a kellemes ízű cukorkák olyan, sárgaszínű, védőréteggel vonják be a száj nyálkahártyáit, amely sikeresen veszi fel a harcot a nátház ellen. A „Flavisan cukorkák“ 50 darabot tartalmazó, eredeti dobozban minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók.

A budapesti sajtó Antal István koncertjéről

Antal István, a Clujról elszármazott kiváló zongoraművész, a napokban Budapesten adott koncertet, amellyel óriási sikert aratott.

A Pester Lloyd Antal István koncertjéről ezt írja:

Egy szimpatikus fiatalember fellép a pódiumra, a zongorához ül, bátran a billentyűkre nyul, merész lendülettel megszólaltatja az első akkordokat, komolyan elmélyed munkájába és keze alatt Schubert Vándor-fantáziája emelkedetten terjed tovább. Finom mérséklettel hangzanak a lírai melódiák, élet és temperamentum száll a hangszerről. Antal István nagy tehetségű zongoraművész, aki sokat tud és nagyon élénken érez. Előadásmódja friss, előkelő, mindenképpen zenei, mindig becsület és szerény, nem pózol és nem akar mesterséges uton elvakítani és mégis játéka mindig egyéni, nem egy alkalommal szép és eredeti gondolatot fejez ki, amelyek azonban mindig a kereteken belül maradnak és az egységes egészet nem zavarják. Beethoven Appassionata-ja hatalmas teljesítmény volt, erőteljes, tüzes az andanteben, nemes kifejezéssel, befejezésében szárnyaló elánnal, amellyel azonban hála a hibátlanul csiszolt technikájának végtelenül átlátszóan előadva. Schopin öt Etüde-jében, amelyeket pianisztikai szempontból ragyogóan játszott, sok, különösen szép és bájosan sikerült részletek voltak, amelyek Antal finom művészi gondolkodására és eszményteljes muzsikájára mutatnak. Hogy a francia impresszionizmus hangvilágába teljes mértékben magát beleélmi tudja, ezt Ravel és Debussy műveinek színes és változatos nianszokkal történt interpretálásával mutatta meg. Elbájos humorral elképesztő virtuozitását elegáns világfi módjára, szinte az újjából kiárvázta játszta végül a Liszt Bussoni-féle Figarofantáziáját, amely mint egy szellemes causeur szélesylesen mulattató csevegése hatott. Egész este zugott a tet-zésaj kifejezése.

A Pesti Hírlap így ír:

Hálás feladat ezt a fiatal zongoraművészt, aki tavaly mutatkozott be a hangversenydobogón, az idén véglegesen felfedezni. Igazán semmi sem hiányzik belőle, amit egy komoly és komolyan vehető zongoraművész-től vár az ember, még az a felesleges plus is, amely a fiatalosággal jár együtt, alig érezhető művészi egyéniségében: kiforrott, lecsiszolt és legelsőso-ban igen egészséges zongorajáték az, amellyel pönteki hangversenyén nagyszámú közönséget gyönyörködtetett. Pedig Antal Istvánnak, mint muzsikuskának nem is legközelebb eső művészi vonása a gyönyörködtetés, ennek a szónak népszerű értelmében. Még ott is, ahol nagyobb hatást érme el a líra fokozásával, pld. Schubert vándor-fantáziájában, inkább tompítja, visszafojtja az érzést, hogy inkább az arányok szépsége, a felépítés tisztasága érvényesüljön. Ez azonban nem jelent nála üres és csillogó formaművészetet, mert Beethoven Appassionata-jában is legalább annyira szóhoz juttatta a tartalmi mélységet, az érzelmi világot, mint a nagy technikai készséget igénylő külsőségeket. Ugyanez a finom mérséklet nyilatkozik meg Schopin-tolmácsolásában is, férfias, erőteljes és tiszta zongorajáték Antal Istváné, akinek nevét érdemes megjegyeznünk. Közönsége szeretettel ünnepelte.

Kiadó azonnalra központban levő
üvegfalal két részre osztott tágas nagy helyiség. Irodának, vagy csendes munkát végző műhelynek kiválóan alkalmas. Cím a kiadóban.

UJ KELET Legújabb hírek

Kimélyítik a német-japán viszonyt

Tokió, február 12. (Rador). Oshima tábornok berlini japán katonai attasé tokiói tartózkodásával kapcsolatban kijelentik, hogy a német-japán viszony még szorosabbá tételéről van szó. Oshima megbeszéléseket folytatott a hadsereg vezetőivel és újabb utasításokkal tér vissza Berlinbe.

Elsimult a konfliktus Blum miniszterelnök és az elzászi egyház vezetői között

Párizs, február 21. (Rador). A lapok foglalkoznak azzal a konfliktussal, ami Blum miniszterelnök és az elzászi, valamint lotharingiai egyház vezetői között merült fel az elemi iskolai oktatás kérdésében. A Figaro szerint Blum tudja, hogy a népfrent kormányának miniszterelnöke nem nyulhat bármilyen fegyverhez. Egyelőre egyáltalán nem övezi őt az antiklerikális dicsfénye, amit a radikális polgárság annyira kedvelt az utolsó negyedszázad alatt. A cikk szerzője meglepedését fejezi ki afelett, hogy ugy Blum, mint Ruch püspök tiszteletben kívánják tartani a vallási békét.

Hétfőn felveszik a munkát az amerikai General Motors autókategória sztrájkolói

Beffát, a görögországi labdarugót, akit a torsi sztrájkolói tegnap este 22.30 órakor óriási fűtülés, dudálás és kiabálás közepette kiűrtettek az általuk elfoglalt üzemeket, majd hatalmas menetoszlopban végigvonultak a városban. A gyárvezetőség közölte, hogy hétfőn indul meg a munka az üzemekben. A 48 napi sztrájk a General Motors-műveknek és a munkásoknak 84 millió dollárba került.

Két milliárddal nő a költségvetés

Bucuresti, február 12. Az Adeverul szerint a költségvetési munkálatok befejezéshez közelednek. A költségvetés 2 milliárdos emelkedést fog mutatni a tavalyival szemben, tehát közel lesz a 24 milliárdhoz.

A CFR munkások követelése a közlekedésügyi miniszter előtt

Bucuresti, február 12. Franasovici közlekedésügyi miniszter, miután érintkezésbe lépett a CFR szerveivel és a vasúti munkások vezetőivel, utóbbiak sérelmeinek megoldási lehetőségeit tanulmányozza. A Lupta szerint az ünnepekre vonatkozó kérdést így oldják meg: a régi rendszert megmarad, de fizetett túlórákat biztosítanak a munkások számára, amelyekkel pótolni fogják az ünnepeken őket ért károsodást.

Transilvaniai nemzeti parasztpártiak tanácskozása

Bucuresti, február 12. Popovici Mihai, a nemzeti parasztpárt transzilvaniai tagozati elnöke ma villásreggeli után a transzilvaniai vezetők tiszteletére, amelyen Victor Moldovan, Aurel Dobrescu, Ghița Pop, Virgil Solomon, Pavel Pavel, Stoichița, Ilie Lazar és V. Cherciu vettek részt. A napirenden levő politikai kérdésekről volt szó.

— Freund Leó kíséri Guglielmittit. A ma esti Guglielmitti-hangverseny külön érdekessége, hogy a kiváló énekművésznőt zongorán Freund Leó, a hírneves timisoarai zongoraművész fogja kísérni.

„A kisanant állásfoglalása egységes és változatlan a nemzetközi politika eseményeivel szemben”

belgrádi „Politika” cikke a kisanant ellenségeinek meddő próbálkozásairól

BELGRAD, február 12. (Rador). Az Avala hírszolgálati iroda jelentése szerint a kisanantnak szentelt cikkében a Politika mai számában rámutat arra, hogy ennek az állampolgárnak ereje éppen tagjai szolidaritásában van. A kisanant ellenségeinek különböző próbálkozásai nem komolyak és nincs hatalmuk. A kisanant erős szikla volt és marad, amelyen megtörnek azok kísérletei, akik még nem nyugodtak bele a jelenlegi közép-európai helyzetbe. A kisanant tagjainak egyetértése teljes és állásfoglalásuk a nemzetközi politika eseményeivel szemben egységes és változatlan marad.

Antonescu válaszolt a külpolitikai természetű interpellációkra

Változatlan marad Románia külpolitikája. A montreuxi egyezmény és a bulgar-jugoszláv paktum kérdése

Bucuresti, február 12. A kamara ülésén Tomescu a mezőgazdasági hiteljavaslatról beszélt.

A szenátusban Antonescu az ülés megkezdése előtt megbeszélést folytatott Iorgával, Gafencuval és Orleanuval, végül pedig Lapedatu szenátus elnökkel. Az ülés megnyitása után Iamandi egyes monostoroknak földterületekkel való ellátásáról nyújtott törvényjavaslatot. Sauciu Saiveanu interpellációt jelent be a diák-kérdésben.

Ezután Antonescu lép a pódiumra. A külügyminiszter tapssal fogadják. Antonescu bejelent, hogy a montreuxi konferenciáról akar beszámolni és reméli, hogy felvilágosításai ki fogják elégíteni egy szenátust, mint az interpellálókat. Románia érdekeit ezen a konferencián kitűnően és méltósággal képviselte Titulescu, akinek érzelmei és érdemeit mindenki ismeri és becsüli. Ezután részleteket idéz a montreuxi egyezményből, rámutatva arra, hogy ezek a Romániára vonatkozó részek jelentős fejlődést jelentenek, nem pedig visszafordítást, mint ahogy azt Orleanu állította. Iorga beszédére válaszolva a bulgar-jugoszláv paktumról beszélt és kijelenti, hogy Románia és Jugoszlávia is hozzájárulásukat adták a paktum megkötéséhez, mely miben sem érinti a kisanant államainak, vagy a Balkán szövetség tagjainak helyzetét, hanem ellenkezőleg, a béke céljait szolgálja.

Gafencu kérdésére válaszolva, hangsúlyozza a külügyminiszter, hogy a kormányának mincse szándékában eltérni az ország külpolitikai vonalától, amely változatlan marad érdekeinek megfelelően. Ez az a politika, amit Ionel Bratianu teremtett meg.

Orleanu újra szót kér és kijelenti, hogy nem kapott választ arról, mi a román hajózás helyzete a Dardanellákon keresztül, valamint arról sem, hogy miként történt a megmentőadással szerződés Oroszországgal. Ezután Gafencu kért szót. Lapunk zártakor az ülés folyik.

Táncos kalózok!?!?

Miért rontott be Iorga professzor a minisztertanács ülésére

Iorga professzor azért akarja otthagyni katedráját, mert Mota és Marin gyászszertartása alkalmából zárt ajtót talált az egyetemen

Bucuresti, február 12. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Iorga professzor feltűnő levelet intézett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben bejelentette, hogy nem hajlandó többet előadásokat tartani, ha az egyetemi hallgatók politikai okokból nem látogatják a kurzusokat. A Curentul mai száma érdekes riportban számol be Iorga nyílt leveleinek előzményeiről. A Curentul cikke a következőképpen hangzik:

„A kormány tagjai tegnap reggel minisztertanácsra ültek össze, George Tatarescu elnökletével. Alapos viták után a minisztertanács felülvizsgálta és elfogadta a következő minisztériumok: pénzügy, igazságügy, külügy, ipari és kereskedelmi, nemzetvédelmi alap költségvetéseit.

Látogatás, mely szenzációt kelt
A kormány tagjai javában folytatták a költségvetés vitáját, amikor a miniszterelnökségen megjelent N. Iorga professzor. Rendkívül ideges állapotban és nagyon izgatottan közölte Sibiceanu miniszterelnökségi kabinetigazgatóval: „Kérem, hogy vezessenek azonnal be a minisztertanács ülésére.”

A kérdés nagy riadalmat váltott ki a jelenlét között, tekintve Iorga láthatóan felindult lelkiállapotát. Mégis bevezették a minisztertanács ülésére, ahol Iorga élesen tiltakozott az előadásoknak az egyetemen történt felfüggesztése ellen. Mikor elhagyta az ülést, Iorga bucsut vett a miniszterelnöktől és hangsúlyozottan mondtotta:

„Vagy politika, vagy más.”

Amikor az újságírók a látogatás céljáról érdeklődtek, Iorga megtagadta a választ.

A látogatás oka

Ime — folytatta a Curentul — információink szerint miért haragudott Iorga.

Szerdán diákküldöttség jelent meg Radulescu Motru professzornál, a bölcsészeti szak dékánjánál és azt kérte, hogy a Ion Mota és Vasile Marin emlékére tartandó ceremónia ideje alatt függeszessék fel a fakultások az előadásokat és a vizsgákat. A tanári kart egybehívták, majd pedig felfüggesztették erre az időre a bölcsészeti fakultás működését.

Iorga, amikor tegnap az egyetemre ment, hogy megtartsa előadását, a fakultást zárva találta.

Iorga közölte Anghelescu közoktatásügyi miniszterrel is, hogy ilyen

feltételek mellett nem hajlandó többé a világtörténelmi előadásait megtartani és a helyzet enyhüléséig, májusig tartó szabadságot kért.

A többi fakultásokon a közoktatásügyi minisztérium jelentése szerint az előadások normális mederben folytak.

Mihalache kihallgatást kért

Ezekkel az eseményekkel kapcsolatban nemzeti parasztpárti körökből azt jelentik, hogy Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke, sürgős kihallgatást kért a királytól.

Eddig tart a Curentul cikke, melyhez sem a lap, sem pedig a román sajtó más pártállású lapjai nem fűznek egyelőre kommentárt.

A japán minisztertanács hozzájárult a költségvetés lezárlásához

Tokió, február 12. (Rador.) A mai minisztertanács hozzájárult a pénzügyminiszter által javasolt pénzügyi intézkedésekhez és költségvetési lezárlásokhoz. A költségvetés 2 milliárd 764 millió yenre csökkenték. A hadügyminisztérium költségvetése 704, a tengerészeté 658, a pénzügyeké 545 millió yent tesz ki.

A cseh szenátusban is interpelláltak Jan Seba könyve ügyében

Prága, február 12. (Rador.) A jobboldali nemzeti unió, ellenzéki párt több szenátora kérdést intézett a parlamenthez Jan Seba bucaresti cseh követ könyve ügyében. A szenátorok kértek, vajjon a külügyminiszter ismerte-e a könyv tartalmát már annak kiadása előtt és mit kíván tenni a kormány a könyv által előidézett hangulat ügyében és végül, milyen lépéseket fog tenni Csehszlovákia romániai diplomáciai képviseletét illetően.

Bomba robbant egy grodnói német gyűlésen

Varsó, február 12. (Rador). Grodnóban a Deutsche Vereinigung gyűlése során bomba robbant a gyűlésterem ajtajában. Emberáldozatai nincsenek az explózióknak.

Atholl hercegnő a kamarában

Bucuresti, február 12. Atholl hercegnő kíséreléssel együtt ma megjelent a képviselőházban, ahol miután egy ideig az ülést hallgatták, teán vettek részt a kamara könyvtártermében. Itt Saveanu elnök üdvözölte a vendégeket, rámutatva a Romániát Angliához fűző baráti kapcsolatokra.

Atholl hercegnő köszönetét fejezte ki a meleg fogadtatás felett és a következőket mondotta:

— Ha bár Nagy-Britannia és Románia nem szomszédok, de demokratikus szelleműk és a Népszövetség kebelében való közös békeóhajtásra alapozott barátság köti őket egymáshoz. Eljén Románia! — fejezte be a hercegnő, mire a jelenlevők Eljén Angliát kiáltották.

A pápa elismerte Victor Emanu-1 abessziniai császárságát

Vatikánváros, február 12. (Rador.) A pápa Viktor Emánuel elismerte Olaszország királyának és Abesszinia császárnak.

CENZURAT